

**REGJERINGEN VIL  
KUTTE I STUDIETILBUD  
PÅ AHO**  
– Lite gjennomtenkt

Nyhet s. 4-5

**DRAG HAR INNTATT  
AKADEMIA**  
Bli med på *draguation*

Kultur s. 22-25

**HVORDAN OVERLEVE  
EKSAMENSPERIODEN?**  
Ekspertene svarer

Nyhet s. 13

# UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 28, årgang 76

[www.universitas.no](http://www.universitas.no)

torsdag 17. november 2022

## STUDENTENE FLYKTER FRA **ARBEIDERPARTIET**



# MENINGER

Redaktør: Guro Aasaaren  
endreaasa@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: Saga Eline Jonsson Hoff  
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334

Fotosjef: Charlotte Førde Skomsøy

Desksjef: Ingeborg Aure

Nettredaktør: Aurora Djupvik Archer

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas\_no

instagram: universitas\_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

## Leder

### Mangler norsk presse tomatsaus og lim?

**M**ens klimatoppmøte COP27 ruller og går i Egypt, svikter norsk presse i sin dekning av klimakrisen. Utsagn som at norsk olje er ren og at Norge er en liten fisk i havet av utlippsnasjoner, har i stor grad fått vokse fritt og blitt hindre for en faktabasert klimadebatt. Så langt har journalister ikke evnet å være konsekvente i sin kritikk til politikeres klimafortelling.

Senest 28. oktober sa Høyres oljepolitiske talsperson Ove Trellevik på Politisk kvarter følgende:

«Energisituasjonen i Europa er krevende. Det er mye bedre at vi henter de olja som er på Wisiting-feltet her, enn å reise på andre siden av jordkloden og frakte produktene til Norge. LNG (liquefied natural gas, journ. anm.) fra USA har ti ganger større utslipp enn rørgassen fra Norge, LNG fra Qatar har åtte ganger mer utslipp enn norsk rørgass. Så dette er viktig for klimaet».

Det eneste kritiske spørsmålet programleder Ole Reinert Omvik stiller etter tiraden er følgende: «Så du mener dette er kortreist olje og gass?»

For det første burde han ha spurt hvorfor Høyres Trellevik snakker om gass, når debatten handlet om Wisting-feltet: som kun skal hente ut olje. Det er også en rekke andre kritiske spørsmål å stille. Her er noen eksempler:

*Dette er argumenter vi har hørt fra norske politikere i en årrekke uten nevneverdige utslippskutt, også da ditt eget parti satt i regjering. Kan du forklare hva som gjør et oljefelt klimavennlig?*

*Er du enig i at oljeproduksjon fører til klimaendringer?*

Rettes det ikke kritiske spørsmål, overlates dette kun til eventuelle motdebattanter. I verste fall fremstår det for lytterne som om det er to sider med like legitimt fakta-grunnlag.

Men det stemmer ikke. Olje er en årsak til klimaendringer. For å kutte utslipp, må man slutte å produsere. Likevel lar programlederen dette gå upåaktet hen. Det samme har mange journalister gjort før ham.

Det sies at den beste strategien for å lyve er å holde seg så nærme sannheten som mulig. Kanskje har pressens ideal om nøytralitet vært et hinder i møte med klimaargumenter som er akkurat nærme nok sannheten til at journalister ikke kan kalle det løgn.

Under klimatoppmøtet i Egypt fulgte Aftenposten Store minutt for minutt en hel dag uten å stille hverken ham eller regjeringen kritiske spørsmål. Journalistene virker igjen å være mer opptatt av å heie frem Norge og Støre som internasjonal klimahelt, fremfor å adressere den voksende omdømmekrisen vi står i som oljenasjon. Journalister må blottlegge all villedende kommunikasjon på klimafeltet. Hvis ikke gjør vi offentligheten en bjørnetjeneste, samtidig som vi svikter i vårt journalistiske samfunnsoppdrag.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være politisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.	Daglig leder: j.v.trovag@universitas.no	Jone Trovåg 91 57 39 67
	Annonseansvarlig: geir.dorp@universitas.no	Geir Dorp 22 85 32 69
	Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
	Post:	Boks 89 Blindern, 0314 Oslo
	Epost:	universitas@universitas.no
	Nettside:	www.universitas.no

Ignorerer TikTok-tips, avbestill psykolog-timen og brenn selvhjelps boka di. Studentlivet er en psykisk berg-og-dalbane du aldri vil mestre fullt ut.

# Det er normalt å slite psykisk

## Psykisk helse

Eilif Tanberg, journalist i Universitas

**S**tudenter må bruke mindre tid på å forstå og behandle sin egen psyke. Den er og blir et komplett kaos som vi aldri vil forstå eller kunne behandle fullt ut uansett. Løsningen på våre problemer er tvert imot å innse at vi alle lever mer eller mindre angstfylte, depressive og stressa studentliv. De av oss som har plager som er farlige for eget eller andres liv bør selvfølgelig oppsøke profesjonell hjelp. Men alle oss andre - majoriteten - må tørre å huske at det er normalt å ha psykiske lidelser. 86 prosent av oss kommer til å få en psykiatrisk diagnose innen vi er 45 år, ifølge en longitudinell undersøkelse fra New Zealand, publisert av American Medical Association.

Likevel vender vi oss stadig mot psykiatrien, i håp om å kunne beskrive, forstå og - aller helst - behandle oss selv.

**Har du kjent deg litt «deppa» i det siste, eller får du «helt OCD» bare av tanken på rot i klesskapet?**

Det er kanskje noen råd mot hverdagsstress fra en eller annen påfallende pen TikTok-psykolog som traff deg skikkelig? Eller har du latt deg underholde av en Farmen-deltaker som forteller om «den tunge tiden»?

Psykologiens verden er en bugnende buffet av begreper vi kjenner oss selv igjen i, og vi har en enorm appetitt. Alle sider ved hverdagen vår ser ut

til å ha en eller annen psykologisk forklaring. Mange har vel hørt en variasjon av følgende spørsmål: Jasså, du drar tidlig hjem fra fest - er du introvert? Eller kanskje ambivert? Har du tatt en quiz for å teste?

Denne psykologiseringen er høyst til stede blant oss studenter. «Psykisk helse» har blitt en kampsak for studenter, fordi det er opplest og vedtatt at studenter flest sliter psykisk. Mange ømme, men helt naturlige opplevelser i studietiden ser ut til å ha en psykologisk forklaring og løsning.

Stress for å nå frister, økonomisk stress, kjærlighetssorg og eksistensiell angst er helt naturlige ting som rammer alle mennesker. Ja, det er ubehagelige tilstander som selvfølgelig preger studietiden. Men det blir feil å alltid ty til psykologiens verden for å skulle fikse det.

Studentlivet er en slags fornøylespark. Det er ubehagelig å innse at langt ifra alle psykologiske reaksjoner er mulig å behandle. Men kanskje er det litt befriende også. Se for deg at hodeskallen din er en vogn på en berg-og-dal-bane, med psyken som passasjer. Den vogna kommer til å gjennomgå halsbrekkende svinger, sveve i fritt fall og snus opp ned i vågale loops. Sånn er studentlivet.

Det er deilig å innse at man kan lenes seg tilbake, og være med på opp- og nedturen.

Dessverres er det ansett som nederlag hvis du er passasjer i eget liv. I vår individualistiske verden skal studenten være sjef i eget liv og endelig overvinne sitt psykiske problem.

**Her er vi ved den aller mest grunnleggende utfordringen ved hvordan psykologi brukes i vår tid:**

## Arkivaren

**Blinderns skjulte strateger**  
Universitetets beste strateger holder seg langt unna studentpolitikk. I stedet sitter de skjult i fakultetskjellerne og pønsker på helt andre problemer enn boligsituasjon og studiefinansiering.

**Sjakkademisk**  
Sjakk er et spill som har vært populært i Blindern i mange år. Det er et spill som har vært populært i Blindern i mange år. Det er et spill som har vært populært i Blindern i mange år.

**Leve kongen!**  
«På!» ble det hørt i Blindern da kongen ble kåret. Det er et spill som har vært populært i Blindern i mange år.

**Go'guttene**  
Go er et spill som har vært populært i Blindern i mange år. Det er et spill som har vært populært i Blindern i mange år.

**Bridgeblanding**  
Bridge er et spill som har vært populært i Blindern i mange år. Det er et spill som har vært populært i Blindern i mange år.

## Spill deg lykkelig

«7P\*8f Bx7g+ 8. Nx7g S-9d 9.S-4h». Gresk? Nei, shogi! Universitas sitt arkiv fra 1999 ga deg nettopp en strategisk lur angrepsrekke i den japanske versjonen av sjakk. Ikke noe for deg? Hva med 90-tallets bridge?: en «forholdsvis ufarlig duell der to ektepar prøver å finne ut hvem som har det beste 'samlivet'». For sosialt? Da er Go'guttene bedre: det hender at de «snakker litt sammen». Men finn deg et spill! For, som spillekspert Dahl uttalte 23 år tilbake: «Det er jo nyttig for samfunnet å ha lykkelige mennesker, og jeg tror spillet er med på å skape lykke». Universitas 1999 advarer likevel: Hold deg god for «døgnfluer» som Scrabble og Monopol.

Universitas, 13.10.1999

## Fremtidsdystopi i 1959

Universitas 63 år tilbake predikerer fremtiden: «Et maurtuesamfunn under et diktatur i kommunistisk regi». Det var dommen Huxley ga den kommende befolkningsvekst sine konsekvenser på verdenssamfunnet. Ennå kunne mennesker i de vestlige land glede seg over «personlig frihet», noe som heldigvis fortsatt er tilstedeværende den dag idag. Dog ikke overalt. Og den alvorlige tonen i 1959 gjør seg like gjeldende i dag, med i underkant av åtte milliarder mennesker på jorda. Heldige er vi likevel, som foreløpig har sluppet å leve under en «tvangsstyrt maurtuestat».

Universitas, 25.10.1959



nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**  
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

# NYHET

## Må ha lørdagseksamen

Hva skal du til helgen? Drikke en øl eller dra på konsert i gode venners lag? Det er ikke fritt frem for studentene i Trondheim og Bergen, skriver Khrono. Mange må nemlig ha eksamen på en lørdag. Studentavisa Studvest meldte tidligere i november at over tusen studenter ved Universitetet i Bergen må ha skoleeksamen på en lørdag. De fleste emnene er på Humanistisk fakultet. – Du får ikke helg i det hele tatt, fortviler student Åsta Marie Myrens til avisa. Prorektor for utdanning Pinar Hegernes understreker at det er et unntakstilfelle, og at det skyldes at det er flere emner som har planlagt for skoleeksamen enn tidligere. Ekstra mye lørdagsgodt til HF-studentene. **SEJH**

## Ruter skrur ned prisen

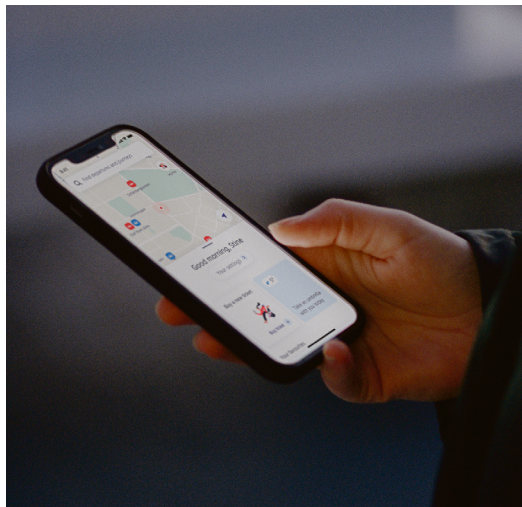


FOTO: ruter

Nå får alle som reiser kollektivt i Oslo billigere månedskort. I alle fall for én måned, fra 16. november til 15. desember. Studentene, som vanligvis betaler 488 kroner, får månedskort til 299 kroner. Prisen er en reduksjon på nesten 40 prosent. Det er Byrådets julegave til Oslo (og kloden?), og er en del av en kampanje for å få flere til å reise kollektivt. – Nå blir alt dyrere, og vi vet at de med minst å rutte med, er mest avhengig av et godt kollektivtilbud, sier miljøbyråd Sirin Stav (MDG) i en pressemelding mandag. Kampanjen gjelder for alle som kjører buss, trikk og bane i sone 1. **SEJH**

## Too much english

Mer enn hvert fjerde emne i Norge undervises på engelsk, melder Khrono. Dette er en økning på mer enn ti prosentpoeng siden 2016. I Oslo er Handelshøyskolen BI verstingen, med nesten halvparten av alle emner på engelsk. For Marianne Kufaaas Sæterhaug ble det for mye på masterutdanningen. Til TV 2 forteller hun at hun nå er blitt nødt til å finne en annen karrierevei etter at dysleksien gjorde det vanskelig med så mye engelsk. – Jeg synes det er ekskluderende og urettferdig overfor dem som har lese- og skrivevansker. Jeg er sikker på at jeg hadde klart det dersom undervisningen var på norsk, sier hun til TV 2. **JN**

# Risikerer å miste 30



**Kritiske til kutt:** Designstudentene Per Roppestad Christensen (t.v.), Maija Hauger og Hobbe Strömberg, er kritisk til forslaget om å kutte 30 studieplasser. De

Mange reagerer på regjeringens forslag om å skrote halvparten av studieplassene ved AHOs designlinje. – Må kanskje redusere det faglige tilbudet, sier rektor.

### Studietilbud

tekst Johannes Hålien  
foto Hanne Jones Solfeld

Regjeringen foreslår å fase ut studieplasser som ble opprettet under pandemien for å bøte på den høye arbeidsledigheten. Det kommer frem av forslaget til statsbudsjett for 2023. Designlinjen på Arkitektur- og designskolen i Oslo (AHO) står i fare for å miste 30 plasser, og får med det halvert tilbudet sitt dersom forslaget vedtas. Med det må de også redusere det faglige tilbudet, som har blitt styrket de siste tre årene, ifølge studenter og ansatte Universitas har snakket med. Nå reagerer de på hva de mener er et lite gjennomtenkt forslag fra regjeringen.

#### – Virker forhastet

– Ordningen med nye studieplasser blir kuttet før tiden. Den skulle egentlig vart et år til. Vi synes det er veldig dumt. Det er enorm etterspørsel etter designkompetanse, og det var jo grunnen til at man fikk 30 nye plasser i utgangspunktet.

Det sier designstudent Per Roppestad Christensen. Han er en av mange studenter ved AHO som stiller seg kritisk til regjeringens kuttforslag.

I statsbudsjettet for 2023, hvor kuttet foreslås, gis det ingen konkret beskrivelse av hvorfor studieplassene som ble

opprettet i 2020 foreslås fjernet, annet enn at plassene ble innført midlertidig.

Også Maija Hauger mener det foreslåtte kuttet fremstår ubegrunnet. Hun er designstudent på tredje året.

– Vi er bevisste på at vi er i en tid hvor man gjør ganske harde prioriteringer, men likevel kjennes det som det foreslåtte kuttet er lite faglig begrunnet.

– Det å kutte i utdanning er generelt lite taktisk i møte med hardere tider, spør du meg. Det kjennes lite gjennomtenkt, sier Hauger.

#### Må kanskje redusere tilbud

Rektor ved AHO Irene Alma Lønne sier hun hadde håpet på å beholde de 30 nye studieplassene permanent. Hun sier det har skjedd store endringer på designlinjen etter at plassene ble opprettet.

– Kapasiteten ble doblet fra 30 til 60 plasser. Da er det ikke bare å fylle opp studenter. Det krever mye planlegging og rekruttering.

Lønne forteller at de har jobbet for å få flere studieplasser på designlinjen i flere år. Både fordi det ifølge henne er en samfunnsrelevant linje med mange søkere, men også fordi etterspørselen er stor blant arbeidsgivere.

Rektoren mener i likhet med flere av studentene at det foreslåtte kuttet fremstår ubegrunnet. Hun mener at regjeringen setter utdanningsinstitusjonene i en uforutsigbar situasjon, når de gir midler til nye studieplasser, for så å trekke dem tilbake.

– Det er et stort problem, og vi rekker ikke endre oss så fort. Det er ikke bare å fylle på med studenter. Det krever en del planlegging av en liten høyskole med spesialisert utdanning. Så situasjonen er lite forutsigbar for oss.

– På hvilken måte kan de nåværende studentene på AHO bli skadelidende av at halvparten av studieplassene forsvinner?

# 0 studieplasser



...mener det vil svekke fagtilbudet på AHO.

– Alle som er tatt opp skal få gjennomført sin utdanning. Men det er ganske vanskelig å rekruttere dyktige lærere i denne bransjen. Mange har fullt arbeid ved siden av. Hvis vi ikke får beholde plassene, må vi kanskje redusere det faglige tilbudet.

## Brev til Borten Moe

Nå har 30 studenter ved AHO gått sammen og skrevet et brev til Ola Borten Moe. Brevet er trykket som et leserinnlegg i ukas utgave. Her argumenterer de for at det foreslåtte kuttet i studieplasser er for svakt faglig begrunnet, og bør revurderes. I brevet skriver de blant annet «design handler ikke bare om skandinaviske møbler med enkle linjer og såpevasket eik».

Student Christensen utdyper for Universitas:

– Design er så viktig for innovasjon og omstilling, og etterspørselen er stor.

Han understreker at designstudentene jobber med grønn omstilling, innovasjon og effektivisering. Designernes samfunnsbidrag er viktigere enn mange tror, mener han og sier behovet for designere er stort i både privat og offentlig sektor.

– Men kuttet er vel ikke helt unødvendig?

– Vi har forståelse for at det må gjøres kutt, men ikke på disse studieplassene. Det å gå tilbake på antallet studieplasser vil forverre fagmiljøet,

som etter lang tid endelig har blitt styrket på designlinjen. Det vil være feil å snu på dette nå, sier Christensen.

## Borten Moe maner til moderasjon

Universitas har kontaktet forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe med spørsmål om hvorfor regjeringen nå vil kutte studieplasser som ble innført under pandemien. Han er på reise og kunne ikke svare på hvorfor blant annet studieplassene på designlinjen foreslås nedlagt.

Irene Alma Lønne, rektor ved AHO

**Hvis vi ikke får beholde plassene, må vi kanskje redusere det faglige tilbudet**

ført var et midlertidig tiltak for å bøte på den høye arbeidsledigheten. Videre heter det at regjeringen i 2023 vil bruke 329,2 millioner kroner av opptrapping av midler til studieplasser.

Under en konferanse i Trondheim i september adresserte Borten Moe behovet for innsparinger. Til nettstedet Khrono sa Borten Moe at man nå må bruke mindre penger på grunn av den økonomiske situasjonen i Norge.

universitas@universitas.no

# Naken lunsj

Jeg fant meg selv i fraværet av det selvsagte.

## Nyhetspetit

tekst Saga Eline Jonsson Hoff og Oscar Grimstad

foto Hanne Jones Solfeld

Perpleks og med en burrito i fanget sitter en student i ES-kantina på Blindern og lurer på hvor i all verden alle bordene er blitt av. Igjen står bare stativene, mens bordplatene er forsvunnet over natten. Det er ikke til å komme bort fra at man føler seg naken, rundlurt og utsatt for søl.

Lunsjpausen, selve arnestedet for eksamenstiden, flukten fra eksistensens krav, gjøremål og utsikter, omdannes med ett til en kløft mellom deg og kunnskaps-samfunnet.

Hva har skjedd med bordene? Hvor har de gjemt dem? Hva vil de oss? Og ikke minst, hvem i all verden er de? Burritoen ligger i fanget ditt, kikker opp på deg. Kaffen kjøler mens hjernen koker. Å, men det er jo Staten, Systemet, Universitetet. Ute etter å ta oss, alltid like i hælene, pustende i nakken. Det får deg til å tenke. Forunderlig og plutselig oppstår en kamplyst i

deg. Hvor underlagt er man ikke universitetets jernhånd, når de i en håndvending kan frata deg lunsjbordene. Disse flatene av ulikt materiale, en slagmark for brødsmuler, intrikate samtaler om pensum og helgens utskielser. I fraværet av dem, tenker du på massene, studentene, hoi polloi, ingenting har de å stille opp med i møte med den knusende autoritære Universitetseliten, som høyt oppe i sitt elfbens-tårn med stor sannsynlighet nyter en bedre lunsj på studentenes spisebord. Hvor ble det av anarkiet? Studentopprørets glør svinner hen.

Du ser opp fra burritoen og tviholder på den lunkne kaffen, idet du løfter blikket i søken etter anerkjennelse. Er det bare meg? Studenter, forenes vi? I fravær av andres blick ser du verden med nye briller. Livet er ikke hva det er, og du forstår det unike ved din eksistens - en ansvarsfølelse etterfulgt av trangen til å handle. Bordet er vekk, og på burritoens emballasje begynner du å skrive din debutroman.

universitas@universitas.no



Treterters: Men uten bord. HF-studenter med tweed-kåpe og docs trenger ikke mer mens de venter på å bli antatt av Forlaget Oktober. Har noen sigg?

25,0

## STUDENTENES PARTIBAROMETER:

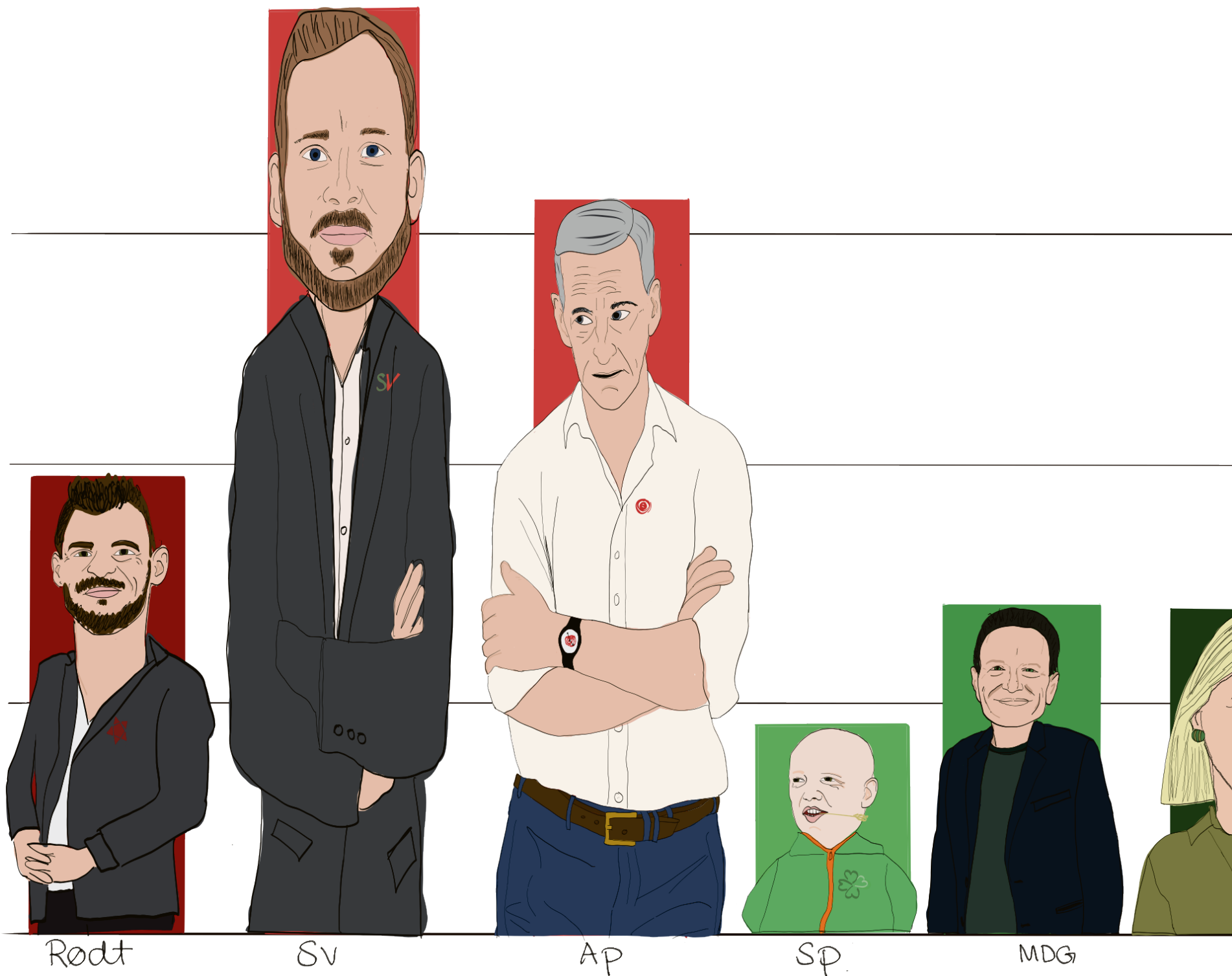
20,0

15,0

10,0

5,0

0,0



# Studentene rømmer fra

Høyre er det største partiet blant studentene for første gang siden 2018. Ap gjør sin verste måling noensinne.

## Studentenes partimåling

tekst Ulrik Alver Solli  
foto Synne Folstad Moen

Et drøyt år etter forrige stortingsvalg er studentenes tale klar: Studentene ville kastet regjeringen om det var stortingsvalg i morgen. Arbeiderpartiet gjør sin dårligste måling hos studentene noensinne, med kun 15,9 prosent oppslutning. Høyre bykser frem og er større enn regjeringen til sammen med en oppslutning på 21,4 prosent. Det viser en partimåling gjennomført av Sentio på vegne av Norsk Studentorganisasjon (NSO) og Universitas.

### Krisemåling for Ap

Partisekretær Kjersti Stenseng vedgår at Ap sine tall er urovekkende.

– Jeg vil jo først si at det er en veldig dårlig måling for oss, og vi har en stor jobb i å mobilisere til litt rundt politikken og regjeringsskjematet vårt, ikke minst da mot studentene.

I fjorårets partimåling fikk Arbeiderpartiet hele 24,5 prosent av studentenes stemmer. Dagens



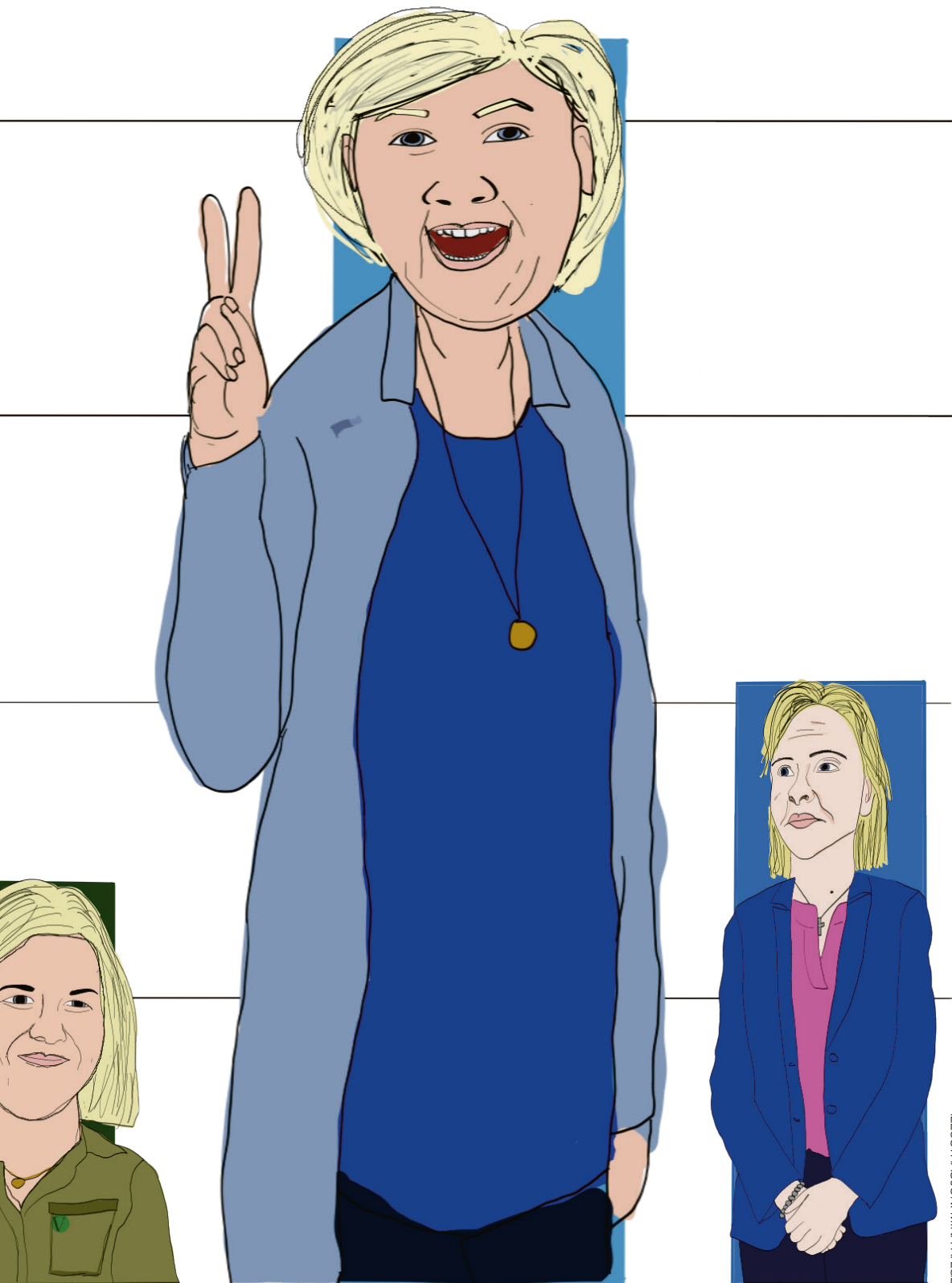
15,9 prosent er dårlig nytt for Arbeiderpartiet som for tida står i en velgerkrise. Oppslutningen er historisk lav, og i Dagsavisens novembermåling får de kun 16,9 prosent av stemmene.

Samtidig som folk merker at økonomien deres blir dårligere, er regjeringens tiltak myntet på langsiktighet, sier Stenseng. Deres hovedmål er å stoppe prisveksten og rentestigningen, det er ikke noe folk merker på lommeboka over natta.

Hun mener den lave oppslutningen både har å gjøre med at re-

gjeringen selv må være tydeligere på hva de gjør, og det at folk er litt utålmodige.

Studentene i så måte. Universitas har denne høsten skrevet flere saker om studenters trange økonomiske situasjon. Leder av NSO Maika Marie Godal Dam har gjentatte ganger kritisert regjeringen for å ikke øke studiestøtta, som har stått mer eller mindre stille i lang tid. Regjeringen foreslår imidlertid å justere basislånet opp med 328 kroner i måneden, i sitt forslag til statsbudsjett. Det er ikke nok, mener Godal Dam.



V H FRP

# a et Ap i krise

Konfrontert med påstanden om at studenter er skuffet, uttrykker partisekretæren forståelse for studentenes situasjon.

– Jeg tror at mange studenter har det veldig tøft nå, og skulle gjerne sett at det hadde kommet mer.

Hun mener likevel regjeringen har levert, og viser til forslag i statsbudsjettet: strømstøtte, bygging av studentboliger, og et løft for psykisk helse. Stenseng trekker også frem økningen av basislånet, men innrømmer at det ikke var spesielt mye per student. Hun un-

derstreker at de tøffe tidene gjør det vanskelig å komme med de store lovnadene.

– Akkurat nå må vi stramme inn og bruke mindre penger. Tida vi står i nå er ikke tida for å love de store økningene.

## Høyre høster stemmer

Og bordet er med det snudd. Fra å være fjorårets store taper blant studentene med bunnmålingen på 10,4 prosent, får



Høyre 21,4 prosent denne høsten.

For første gang på over fire år er de størst blant studentene.

Nestleder i høyre og tidligere forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim skriver i en mail at det er hyggelig å høre at Høyre er det største partiet blant studentene. Han sender også et stikk i retning regjeringen. «Målingene den siste tiden kan kanskje tyde på at folk opplever en regjering som ikke forstår helt vanlige folks bekymringer og usikkerhet».

Asheim omtaler Høyre som et

studentparti og skriver at studentene er viktige for dem. Videre nevner han bygging av studentboliger og innføring av 11 måneders studiestøtte som noen av tiltakene Høyre gjorde for studentene da de selv satt i regjering.

– Hva skyldes Høyres suksess, sammenlignet med fjorårets krise-måling?

– I Norge har vi to styringspartier, Arbeiderpartiet og Høyre. Når Arbeiderpartiet sliter, så er det kanskje Høyre som er alternativet som styringsparti.

Johannes Bergh er valgforsker og forskningsleder ved institutt for samfunnsforskning. Han mener at Høyre tjener mye på å sitte litt stille i båten. Det at regjeringspartiene sliter, gjør følgelig at opposisjonen får en del velgere litt gratis. Selv tror ikke Bergh det er Høyres egen studentpolitikk som forklarer oppgangen.

– Ja, jeg er sikker på at hvis vi hadde hatt en representant fra Høyre her, så ville vedkommende

studentene opptatt av egne kår. Bergh mener noe av grunnen til SV sin høye oppslutning i målingen kan forklares ved dette. De har stått utenfor regjeringen og med det kunnet stå mer prinsippfast på sine kjernesaker. Derfor opplever kanskje flere studenter at de kjemper deres sak mener valgforskeren.

## SV-Freddy jubler

– Jeg må jo legge til et hurra over tallene, da. Hurra!



Stortingsrepresentant for SV og medlem av utdannings- og forskningskomiteén Freddy André Øvstegård (27) jubler over målingen. SV får nemlig 19,8 prosent av stemmene, tilsvarende fjorårets måling. I fjor ville én av tre studenter stemme SV eller Rødt. I år får de to partiene 29,6 prosent av stemmene. De røde oppslutning holder seg stabil hos studentene.

Øvstegård mener dette har å

## Akkurat nå må vi stramme inn og bruke mindre penger. Tida vi står i nå er ikke tida for å love de store økningene

Kjersti Stenseng, partisekretær Arbeiderpartiet

kommet med en lang liste over ting de har kommet med, men jeg tror de først og fremst har tjent på å være i opposisjon.

## Studentene spiller samfunnet

Tendensen er altså den samme blant studenter som den øvrige befolkningen. Generelt bemerker valgforsker Bergh seg at både Arbeiderpartiet og Senterpartiet går kraftig tilbake.

– Studentene lever også i samfunnet. De blir påvirket av det som skjer mer generelt, og det er en trend at regjeringspartiene går kraftig tilbake.

Bergh mener derfor at den fremste årsaken til at regjeringspartiene gjør det så dårlig på målingen, er den samme som i samfunnet sett under et.

– Jeg tror det overordnede bildet er at regjeringspartiene sliter, kanskje på grunn av ulike kriser vi befinner oss i, og velgerne kanskje ikke opplever at regjeringen er tydelig nok i håndteringen. En annen forskjell ved årets måling sammenlignet med fjorårets er at det i år var langt flere som svarte at de ikke visste hva de ville stemme. Hele 19,1 prosent svarte dette, sammenlignet med 6,2 prosent i fjor. Bergh mener at det heller var fjorårets tall som var unntaket, og at årets tall er mer normalt. I fjor var det nemlig valgår.

Når man gjennomfører undersøkelser rett etter et valg så har folk tenkt igjennom hva de ønsker å stemme på.

Han tilbakeviser heller ikke at også studentsaker kan ha hatt en innflytelse på resultatene i meningsmålingen. I likhet med andre grupper i samfunnet er

gjøre med at SV setter saker studenter er opptatt av høyt.

Han sier studenter er en viktig velgergruppe for SV, og at det følgelig er viktig for dem å innfri studentenes forventninger. Partiet sitter nå i budsjettforhandlinger med regjeringspartiene etter at regjeringen la frem forslag til statsbudsjett i oktober.

I SV sitt alternative statsbudsjett foreslår de å øke og feste studiestøtta til 1,4 G (grunnbeløpet i folketrygden), som vil bety 2000 kroner ekstra å rutte med i måneden for studenten. Langsiktig sier han at de vil øke den til 2G.

– Er dette noe dere kommer til å prioritere?

– Hele vårt alternative budsjett er grunnlaget for forhandlinger for SV, men det er klart at dette er en viktig sak for oss, sier Øvstegård.

## Saken fortsetter »

## Studentenes partimåling

+ «Dersom det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemt på?».

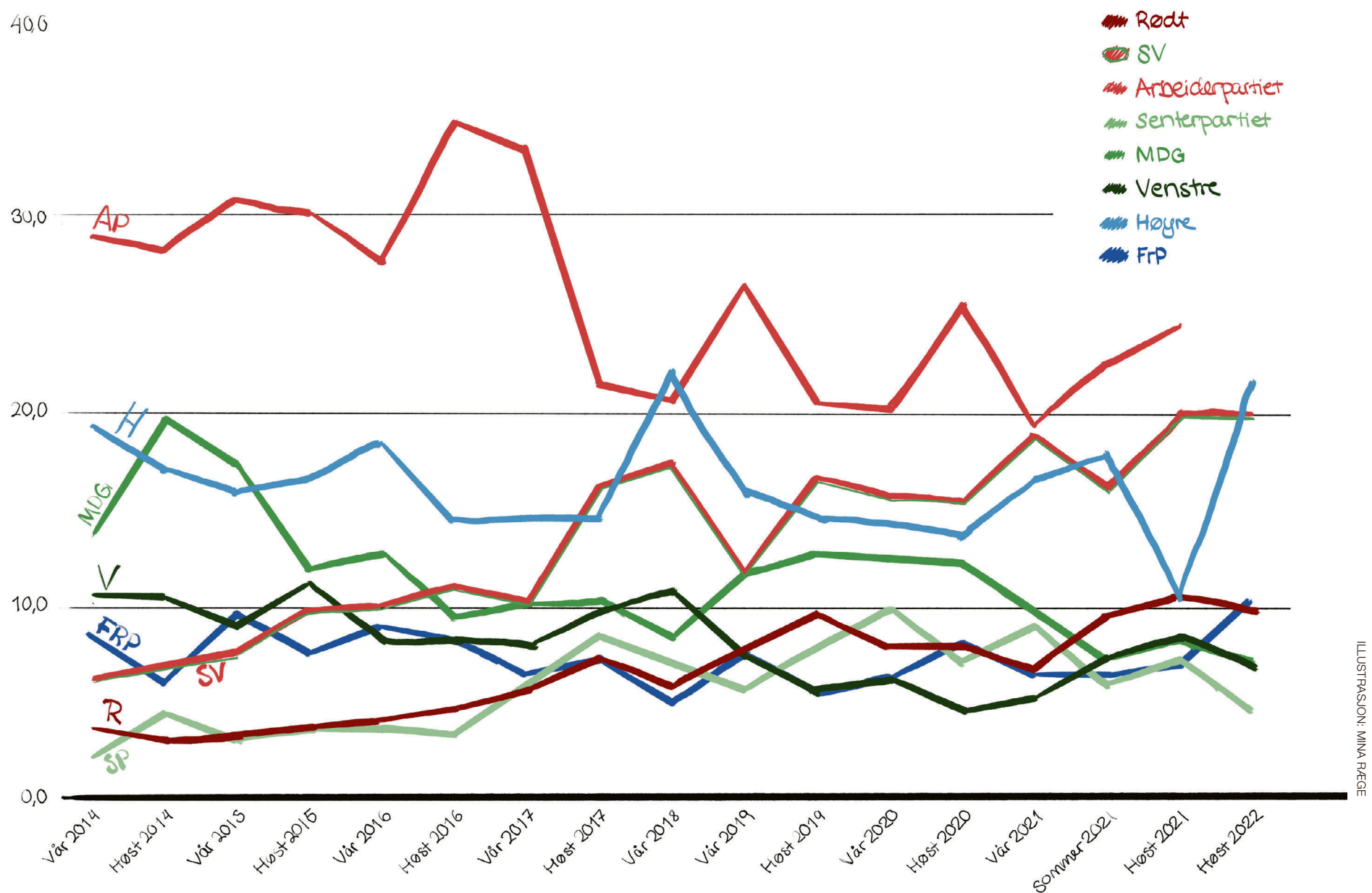
+ Partimålingen er gjennomført av Sentio på vegne av Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas.

+ Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 26. september - 12. oktober i år.

+ 1002 studenter svarte på undersøkelsen.

+ Respondentene er blant et landsrepresentativt utvalg ved norske universiteter og høyskoler.

Kilde: NSO, Sentio



ILLUSTRASJON: MINA RÆGE

### FrP stiger

Også Fremskrittspartiet (FrP) kan si seg fornøyd med målingsresultatet. 10,3 prosent er så langt deres høyeste oppslutning i studentenes partibarometer.

Ifølge Bergh er regjeringens nedgang den viktigste årsaken til dette. Samtidig påpeker han at partiet ofte har gjort suksess på å bryte litt hva som anses politisk korrekt. Han nevner også at FrP har gjort det godt hos unge menn



de siste årene og at de gjorde et veldig godt skolevalg for ett år siden.

Skolevalget er noe som også partileder i FrP Sylvi Listhaug trekker frem i en e-post til Universitas. Hun skriver at det alltid er hyggelig med gode målinger, men at hun ikke er overrasket over at partiet nå løfter seg blant studentene.

«Vi ser også på andre meningsmålinger i det siste at FrP har høyere oppslutning blant unge velgere», skriver Listhaug.

På spørsmål om hva FrP ønsker å gjøre for studenter, svarer hun at

studenter må få lov til å være studenter.

– Den viktigste kampen for FrP fremover vil være å legge til

**Jeg tror mange studenter er skuffet over ikke å ha fått det de er blitt lovet**

Maika Marie Godal Dam  
(25), leder i NSO

rette for at studenter kan fokusere på studiene, ikke slite seg ut med flere deltidsjobber for å få endene til å møtes.

Partiet vil øke studiestøtten, uten at de gir et konkret tall på hvor mye, innføre økt frikortgrense og høyere inntektstak hos Lånkassen, slik at det blir lønnsomt for dem som ønsker å jobbe ved siden av studier.



### Veien fremover

Partimålingen er gjennomført i underkant av ett år før neste kommune- og fylkesvalg. Neste stortingsvalg er i 2025. Valgforsker Bergh mener det spesielt er én ting partiene bør fokusere på

**Ap må nok gi folk tydeligere svar på de problemene samfunnet står overfor**

Johannes Bergh, valgforsker ved ISF

fremover, dersom de ønsker å kape seg flere studentstemmer når vi går til urnene om tre år.

– Jeg tror at klima og miljøsakene er den viktigste i vår tid. Viktigere enn utdanningspolitikk og andre studentsaker, samtidig som det også selvfølgelig er viktig.

Om Arbeiderpartiets skute skal snus, har han følgende tips:

– Ap må nok gi folk tydeligere svar på de problemene samfunnet står overfor. Det er ikke det at partiet ikke har politikk, men jeg tror ikke velgerne helt har oppfattet hvilken retning landet går i under et Ap-styre.

Leder av NSO Maika Marie Godal Dam stemmer i.

– Jeg tror mange studenter er skuffet over ikke å ha fått det de er blitt lovet, og derfor også kanskje svarer annerledes nå enn forrige gang de fikk spørsmålet om hva de ville stemt, sier hun.

Godal Dam påpeker at vi lever i en tid hvor ting rundt oss blir dyrere, samtidig som studentene alt lenge har sagt at studentøkonomien er for dårlig. Hun mener kombinasjonen av en stadig trangere økonomi, kombinert med en følelse av å bli nedprioritert av regjeringen, påvirker hva studentene stemmer.

Tidligere har NSO-lederen uttrykt stor misnøye over at studentene i årets statsbudsjett kun får 328 kroner mer å rutte med i måneden.

Hun advarer partiene om å velge bort studentsaker, og minner om omfanget på velgergruppen de utgjør.

– Vil partiene tiltrekke seg noen av de 300.000 studentene som finnes, må vi se at de begynner å levere på de sakene som er viktige for studentene.

universitas@universitas.no



Gratis velgere: Valgforsker ved Institutt for samfunnsforskning Johannes Bergh mener Høyre tjener mye på å sitte litt stille i båten.



# Professor og stipendiat barket sammen på Facebook



**Steile fronter:** Det gikk hardt for seg på sosiale medier etter at en stipendiat ved UiB etterspurte en rapport fra en jussprofessor ved UiO.

Stipendiat ved Universitetet i Bergen ble beskyldt for å «stalke» jussprofessor ved UiO Benedikte Moltumyr Høgberg etter å ha bedt om å få tilsendt en rapport.

## Beef

tekst Vilhelm O. Bjørgul  
foto Hanne Jones Solfjeld

Torsdag forrige uke oppstod det steile fronter mellom professor i juss ved Universitetet i Oslo (UiO) Benedikte Moltumyr Høgberg og doktorgradsstipendiat ved Universitetet i Bergen (UiB) Eivind

Helland Marienborg. Det dreide seg i utgangspunktet om en rapport knyttet til EØS og den mye omtalte «Trygdeskandalen» eller «Nav-saken». Imidlertid eskalerte dette seg til steile fronter i full offentlighet på Facebook. Universitas har vært i kontakt med både Høgberg og Marienborg som ikke ønsker å kommentere saken.

Startskuddet for konflikten var en til nå hemmelig rapport fra 2014 som VG omtalte for første gang i forrige uke. Rapporten var skrevet fem år før Nav-saken var et faktum, for å finne ut hvorvidt Norge hadde retten på sin side da de nektet folk å ta med seg trygd til utlandet. Den konkluderte med at dette var i strid med EØS-avtalen.

Kort tid etter VG-saken uke indikerte jussprofessoren Høgberg i et Facebook-innlegg at hun hadde kommet i besittelse av rapporten. Derfor kommenterte stipendia-

ten Marienborg innlegget med spørsmål om å få tilsendt et eksemplar. Etter å ikke ha fått svar, velger Marienborg å sende en privat melding utenfor kommentarfeltet. Heller ikke der fikk han svar. Litt senere samme dag, etter å ha fått et eksemplar av rapporten fra noen andre, publiserte han sitt eget meningsbærende innlegg om VG-saken. Da kom professoren på banen.

### Anklages for «stalking»

Først kommer Høgberg inn i kommentarfeltet til Marienborg. Kort tid etter svarer hun også på Messenger. I den private meldingsutveksling mellom de to, som Marienborg publiserte et skjerm bilde av i kommentarfeltet, kommer det frem at Høgberg har jobbet i mange år for å få innsyn i den nevnte rapporten. Hun skriver følgende til Marienborg: «Du hadde trengt svært mye opparbeidet goodwill

for at jeg hadde gidde å dele et dokument med en som jeg ikke engang vet hvor kommer fra». Hun understreker også sin misnøye over menn som behandler henne som en «sekretær».

I det åpne kommentarfeltet under Marienborgs eget innlegg anklages stipendiaten for å ha «stalket» professoren. Med unntak av å ha godtatt venneforespørselen ved en annen anledning på Facebook, påpeker Marienborg at han kun har vært i kontakt med Høgberg den samme dagen. Han betegner anklagen om stalking som «ganske alvorlig». Det er flere som reagerer på anklagen i kommentarfeltet. Innlegget til Marienborg skapte mye engasjement og genererte flere titalls kommentarer og reaksjoner.

En av de mange deltakerne i kommentarfeltet svarer Høgberg med følgende: «Uansett hva man måtte mene om to kommentarer

på en status og én dm, så er responsen din rett og slett vanvittig. Sånn som du holder på her kan man faktisk ikke behandle folk».

### Stiller ikke til intervju

Universitas har vært i kontakt med både Høgberg og stipendiat Marienborg. Ingen av dem ønsker å kommentere saken. Det juridiske fakultetet ved UiO eller UiB ønsker ikke å stille til intervju om saken, men skriver følgende i en felles uttalelse på e-post:

«Vi er gjort kjent med kommunikasjonen mellom en professor ved fakultetet i Oslo og en stipendiat ved fakultetet i Bergen gjennom Khronos oppslag. Vår vurdering er at dette er privat kommunikasjon som har foregått i sosiale medier, og vi ønsker ikke å gi noen form for kommentar til denne».

### Gjengangere

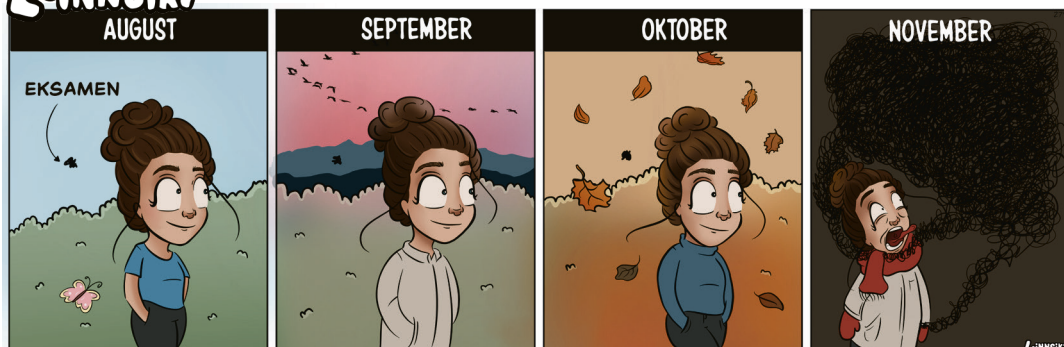
Det er ikke første gang jusprofessoren ved UiO har havnet i hardt vær. I 2018 skrev Universitas at Høgberg holdt en tre minutters lang forelesning om rettsstatens historie hvor hun blant annet rettet sterk kritikk mot studentene. Bakgrunnen var et innlegg på Jodel hvor hun hadde blitt anklaget for å være kvotert inn. Mange av studenter reagerte sterkt på Høgbergs uttalelser, også da i kommentarfeltet på Facebook hvor Høgberg publiserte forelesningsnotatet.

I 2021 rettet hun skyts mot Forskningsrådet i Morgenbladet. Der hevdet hun at rådet er preget av byråkrati, pengesløsning og nettverksbygging, og at forskningen som innvilges støtte ikke er av betydning for folks hverdag grunnet voksende internasjonalisering og krav om tverrfaglighet.

Senere samme år utdypet hun hvorfor kvinner selv, ikke menn, er det største hinderet for kvinner som vil opp og frem i academia. Til nettstedet Khrono utdypet hun blant annet følgende: «Hovedproblemet i dag er at det står en skokk med damer og drar en i skjortekanten fordi de ikke vil at en skal gå fra dem. Det er en forventning om at det må bygges stiger til hele gjengen før noen skal få slippe opp og knuse det glasstaket».

universitas@universitas.no

## LEINNSIKT



## Skråblikket

«Jeg velger meg april», skrev Bjørnstjerne Bjørnson i 1869. Hittil i semesteret har vi valgt oss august, deretter september, oktober, for nå å velge oss november. Velger og velger. Det føles mer som et mageplask i

digitale kompendier og tjukke pensumbøker du ikke har våget å åpne inntil nylig. Virkeligheten har innhentet deg. Tiden er en realitet. Snart venters en ny vår, og fire måneder med salig fortregning. SEJH

# Dette velger ernæringsstudenten, og dette styrer hun unna

Også Universitasjournalister sliter med økte matvarepriser. Derfor tok vi denne uken med en ernæringsstudent for å skaffe litt næringsrik lunsj i eksamensrushet.

## Ernæring

tekst Axel H. Segelcke  
foto Hanne Jones Solfeld

Studenter i en travel hverdag har hverken råd eller tid til å kokkelerer frem en treretters med ekstra kvantum til restelunsj dagen derpå. Men at man på farten ser seg nødt til å ta et par raske snarveier, er ikke ensbetydende med en rumlende mage halvveis ut i seminartimen.

Universitas skal kjøpe lunsj, og har denne uken lagt handleturen til hjertet av Universitetet i Oslo, nemlig Bunnpris Blindern. Der møter vi student i klinisk ernæring Madeleine Angelsen (24) midt i rushet klokka 12.

Angelsen går siste året i sin mastergrad ved UiO, og driver instagramkontoen @angelsenkosthold, der hun gir tips, råd og personlig tilpasset kostholdsveiledning. Med en boksekarriere på landslaget og en hverdag fylt med aktivitet og pendling, forstår hun studenters problemstilling i matbutikken godt. Derfor ønsker hun å berolige oss litt:

– Helt vanlig mat, ofte de billigere alternativene, kan være like sunne, og ofte sunnere enn varer som stemples som typiske superfoods, som selges mange ganger dyrere.

### Næring over kalorier

Ikke overraskende tronet Pepsi Max og Red Bull øverst på listen over de mest solgte varene i fjor hos Bunnpris Blindern. Ser man bort fra studentens umettelige koffeinbehov, fant man børeke, bananer, salat i løsvækt, wienerbrød og sjokoladebaren «peanøttkubbe» av spisbare varer med høyest omsetning.

Det er lite mat for pengene, skal vi tro ernæringsstudenten.

– Skal man sitte en lang dag på lesesalen, tror jeg ikke en børeke vil holde deg mett lenge. 35 kroner er sjukt mye hvis man tenker på hva man får igjen av næring.

En børeke består av fint hvetemel, litt spinat og olje og gir rask energi. Fordi karbohydratene i melet prosesseres fort, og det ikke er noe særlig kilde til protein, vil energien imidlertid ikke vare særlig lenge.



Lite imponert: Ernæringsstudenten har ikke mye til overs for etterligninger av animalske produkter.

**Du kunne jo lagd mat til en hel armé, og til sammen hadde det ikke kostet like mye som én Fjordland**

Madeleine Angelsen (24), masterstudent klinisk ernæring ved UiO



– *Hva med studentens beste venn: nudler?*

– En pakke med nudler vil være adekvat i form av kalorier, men ikke med tanke på næring eller metthet. For å få metthet i et måltid, bør man inkludere en god proteinkilde, noe fett, og kostfiber.

I samme bakevaredisk får man tre fiberrundstykker til 9 kroner. En mye mer fiberrik og lommebokvennlig lunsj, så lenge man styrer unna en viss påleggstype, påpeker Angelsen. Hun viser til vegansk skinke.

– **Betaler for olje og mel**

– En næringsmessig vits, sier Angelsen og holder opp skinken.

Ingredienslisten er langt som et vondt år, mener hun. Pålegget inneholder 3 gram protein per 100 gram og hovedingrediensen er vann, fortykningsmiddel, potetstivelse og litt rapsolje.

– Mens denne kyllingfileten inneholder... kylling og har 20 gram protein. Jeg synes jo allerede det er dyrt med kyllingpålegg til 30 kroner. Men denne veganske til 52 kroner er jo psykodyr da.

– *Men er ikke veganske matvarer sunnere sammenlignet med kjøttalternativene? Som rødt kjøtt og andre produkter knyttet til økt kreftrisiko?*

– Det kommer an på. Ofte baserer slik risiko seg på de som spiser store mengder. Veldig få studenter spiser biff hver dag i en normal uke.

– Det er selvfølgelig andre hensyn enn kun næring som spiller inn om man velger å spise kjøtt eller ikke, men det er ikke alltid veganalternativene er så bra som de blir fremstilt. Tanken er god, men spørsmålet er hva ingrediensene er erstattet med.

– Man betaler i prinsippet i dyre dommer for olje og mel i dette veganproduktet.

– *Det man ikke får i næring får man kanskje i god samvittighet, da?*

– Ja, men skal man velge vegetarpålegg ville jeg nok heller valgt blant mye annet plantebasert, enn å gå for disse som etterligner animalske produkter.

**Fjordlandsfellen**

Det kryr av ulike raske alternativer i butikkhyllene. Hvis man må velge én ferdigmiddag for å spare litt tid, hva er så det beste valget ut fra et ernæringsperspektiv?

Angelsen understreker at det mest gunstige for lommeboken er å sette av tid til å lage maten selv. Men likevel:

– Det finnes næringsmessig gode alternativer i ferdigmatverden. For eksempel kjøttsupper. Fiskegrateng og lignende inneholder som regel faktisk store mengder fisk.

– Denne klarer jeg derimot ikke la være å kommentere, sier Angelsen og holder opp en Chana

Masala fra Fjordland til 60 kroner.

Den indiske retten består blant annet av kikerter, løk, ris og karribase. Ved å handle varene selv, «kunne du laget mat til en hel armé, og til sammen hadde det ikke kostet like mye som én Fjordland».

– *God tid gir bedre råd?*

– Man gjør i hvert fall en blemme ved å kjøpe et slikt produkt, heller enn å kjøpe råvarene selv og lage fra bunnen av. Ikke kjøp ferdig byggrynsgrot til 28 kroner, når du kan skaffe en pose byggryn selv for mindre enn 20 kroner.

**Ernæringsstudentens lunsj**

Så hva ville så en ernæringsstudent selv valgt blant Bunnpris sine fristelser? Angelsen tar oss bestemt med i retning salatbaren, for selv å kunne sette sammen et måltid med tilstrekkelig variasjon. Der begynner hun med en seng av grønt, som hun påpeker ikke er det mest mettende, men som gir nyttige næringsstoffer og bidrar til volum i salatskålen.

Deretter følger hun opp med ulike belgfrukter som bønner og linser, som både er rike på proteiner og sunne karbohydrater, sammen med bulgur, quinoa og andre lignende karbohydrat- og fiberkilder. Og proteinrik mat er ikke nødvendig kun for toppidrettsutøvere eller gymrotter. Et måltid som inkluderer en kilde

kalorier per gram enn protein og karbohydrater.

Angelsen velger som regel vinaigrette som topping, ikke kun majonesbaserte dressingene som vil ha fire ganger så mange kalorier hovedsakelig fra fett.

**Fristelsene ved kassa**

På vei ut av butikken blir vi møtt av en annen avdeling. Vi har alle vært der før; skulle bare ha en kaffe, men den Snickersen på tilbud til en tier fristet. Den som lå så fint plassert kun en håndrekning fra strekkodeskanneren.

– En proteinbar er jo et lite måltid i seg selv, men vil ikke holde deg mett like lenge som måltidet det erstatter, på grunn av volu-

met og næringsinnholdet. Slike produkter burde aldri være et forstevalg, selv for idrettsutøvere.

– Men det er jo lett at ta en slik på vei til forelesning?

– Jeg ville nok valgt en Skyr og en frukt, både økonomisk sett og næringsmessig vil det holde deg mett, og inneholde like mye proteiner.

– Velg heller en nøttebar eller naturellnøtter med gode fettsyreprofiler som valnøtter og mandler.

universitas@universitas.no



**Dryss på med dressing:** Fett er en ekstremt viktig makronæringsstoff. Men alt med måte.



**Mye for penga:** Egg er i følge Angelsen en næringsmessig vinner. Stappfull av viktige næringsstoffer, og relativt rimelig.

til protein vil holde på mettheten over lengre tid, sier Angelsen. I salatbaren finner du det eksempelvis i kylling, egg, ost, og skaldyr.

– Og tørt behøver det ikke være. For å toppe salaten anbefaler hun å gå for en dressing som ikke kun består av oljer, men også fett. Ulike fettkilder vil ha ulike fettsyrer som er helt essensielle. Det er også viktig for å produsere hormoner og holde kroppen i hormonbalanse. Likevel bør ikke inntaket overdrives, da det inneholder mer



**Frossen studentfavoritt:** Ferdigpizza kan virke fristende i en travel studiehverdag. Å lage fra bunnen vil imidlertid kunne spare på studentbudsjettet.

# Skeive taktarter på NMH



Homo symposium: Før festen blåses det i regnbueballonger, og bokstaver. Lite vet ballongene, som undertegnede, at det snart skal flomme over av studenter. Fra venstre: Jenny Tovseth Vatne og Solanch Sosa.

Det skeive kulturåret ble markert med en eksplosiv uke på Musikkhøgskolen. Initiativtakerne ønsker å løfte skeiv kultur på Norges eldste musikkutdanningsinstitusjon.

## Skeivt kulturår

tekst og foto Armann Kippersund

Høsten har for lengst kommet, og fargene har beveget seg fra trærne og inn i Norges musikkhøgskoles (NMH) lokaler. Det er skeivt kulturår, og det skal feires. Men at høgskolen tok grep for en feiring, var ingen selvfølge. Tidligere studentleder ved NMH Annie Eline Lundgreen var forberedt – og tok initiativet allerede i fjor.

– Jeg sa at vi måtte feire det på Norges høyeste musikk institusjon, og ledelsen ble veldig engasjert. «Okey? det må vi gjøre, kan noen fikse?» sa de. Så fikk jeg med meg to medstudenter og en lærer.

### Utfodrer tunge tradisjoner

Det er de mange fargene i lokalene som gjør at studentene lyser opp når de ankommer NMH, men også mangfoldet som under den skrå uka har vært tydeligere

enn noen gang før, kan Lundgreen fortelle. Dette understreker hun er viktig for kulturnorges fremtid.

– Musikkhøgskolen, og musikken generelt, er en tradisjonstung institusjon med masse konservative krefter som vi trenger å rokke ved. Personlig har jeg kjent på at jeg endelig kan være hundre prosent meg selv.

Uka bestod ellers av konserter med skeive aktører og andre som jobber med skeiv tematikk.

– Blant annet hadde vi to skeive utøvere på tirsdag, som tolket alt fra Spice Girls til Alf Prøysen, i tillegg til å spille sine egne låter.

Videre forteller Lundgreen hvordan instrumenter som orgel og en type lutt ved navn teorbe alle fikk være med å sette standarden for skeiv kultur. Tanken bak uka har, fra Lundgreen sin side, vært å bevisst invitere skeive aktører til å bedre synliggjøre hva som skjer rundt om i miljøet.

– Vi har et ønske om å trekke frem skeiv historie, og se det sammen med det som finnes i dag – og alt i alt utfordre samfunnet, som vi nå ser at virkelig trengs.

### Fra samtaler til burlesque

For å gjøre vei i vellingen, har en del av programmet viet plass til diskusjoner blant studentene, og å organisere panelsamtaler med kunstnere ute i felten.

– Blant annet panelsamtalen «Musiker i en streit verden», hvor vi fikk inn fire ekstremt dyktige

aktører med kunnskap om skeiv tematikk, som alle delte sin erfaring.

Lundgreen etterspør likevel mer fokus på minoriteter, da dette er viktig for henne og resten av gjengen på NMH. Under dette arrangementet var det kun skeivhet i monitor.

– Det er jo ekstremt lite mangfold i kulturer og nasjonaliteter på denne skolen. Og det er kjempeleitet.

Før Lundgreen løper tilbake til rigginga, viser hun en video fra tidligere i uka hvor rektor Astrid Kvalbein og prorektor Sidsel Karlsen ved NMH opptre på noe som ligner et barnevennlig Burlesqueshow. Den alvorstunge tematikken trenger nemlig en triviell lagspiller, nettopp derfor avsluttes også uka med fest.

### Festens time

Idet gjestene ankommer festen, slår høgskolens eget husband an tonen. I mengden er student Siver Svendsen Stette.

– NMH har de sjukeste festene, jeg lover. Jeg har gått på Blindern, så jeg har grunnlag for sammenligning.

– Vil du si at NMH også er skeivere enn Blindern?

– Ja. Til og med de som er streite, jobber med skeive ting, og refererer til fordommer som tidligere har vært rettet mot visse typer sang og musikk.

Idet undertegnede gjør seg klar

til å undergrave den første påstanden, høres vokalisten på scenen:

– Til dere der bak.

Hun snur seg og peker på dem som til nå har holdt seg i lokalets hjørner.

– Vi ser dere, og dere bør være med å danse. Dra dere ut på dansegulvet!

Og hele lokalet danser til bandets versjon av «Proud Mary».

### Få det på!

Festen har holdt på i tre timer, bandet har forent gjestene, og det blir tydelig at NMH kan fest. Verdigrunnlaget, slik Annie Eline Lundgreen vil ha det, opprettholdes like fullt av flere av studentene og selv rektor, Astrid Kvalbein, som tidligere i uka underholdte iført glitterdressjakke.

Kvalbein er tydelig fornøyd med arrangementet.

– Uansett hvor man ser, er musikklivet veldig kjønnskonservativt. Kvinner er underrepresentert over nesten hele spekteret og det fremstår også heteronormativt. Fortellingene om de mannlige geniene går igjen – men ser man etter, oppdager man hvor mange både homofile menn og kvinner det egentlig er, sier Kvalbein

– Under uka ble det tatt opp

spørsmål rundt mangel på kulturer og nasjonaliteter på NMH, hvordan stiller du deg til det?

– Det er en kjempeutfordring, og mangfold er en utfordring generelt. På NMH har vi overrepresentasjon av en hvit middelklassekultur, og dette er noe vi prøver å endre på.

– Neste år er det ikke skeivt kulturår, kommer dere likevel til å satse på lignende arrangement neste år?

– Vi planlegger allerede å ha en markering under Pride sammen med de andre utdanningsinstitusjonene i toget. Dette er første gang vi er med, og det er på tide, avslutter hun.

universitas@universitas.no



Rustet til fest: – De må jo glitre litt, sier Una Aurora Venås, mens hun sminker Beatrice Juskaite.

# En guide til de STRESSEDE SJELER

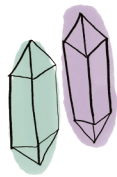
Er eksamenstid alltid sørgetid? En professor, sosionom, søvnpsykolog og heks gir sine råd.

## Stress & press

tekst Freyja Eikrem Ims  
foto Mina Ræge

Ethvert semester leder til en tid fylt av eksamen og stress. Ifølge studentenes helse- og trivselsundersøkelse plages 48 prosent av studentene av eksamensangst. 17 prosent av studentene plages svært mye og 31 prosent plages en del.

Men Inspira venter oss alle. Universitas har spurt en professor, en heks, en sosionom og en søvnpsykolog om tips for å komme seg gjennom stresset.



### Utenfor (pensum)boka

Studenter flest vet imidlertid at den beste måten å forberede seg til eksamen, er å holde tritt med pensum. Men hva gjør man om stresset over alle de uleste pensumbøkene uansett blir u håndterlig? På eksamensdagen våkner du opp med et tomt hode. Det er kun kroppen som er tilstede foran eksamensbesvarelsen.

Sandra Nystad Johansen er praktiserende heks og student ved Herkules Astrologiskole. Hun fremholder at kropp og hode ofte blir ignorert:

– Det er viktig å ha rom for følelsene og tankene sine, svarer Johansen på spørsmål om hvordan oppnå mindfulness og tilstedeværelse i stresset.

Hun anbefaler fem til ti minutter meditasjon om morgenen for å roe ned en overaktiv hjerne. Vent, kom du på at du må på lesesalen?

– Hvis man føler det er vanskelig å sitte i ro, kan man prøve yoga, for da er kroppen i bevegelse samtidig som man finner en mindfulness.

Den praktiserende hekse er selv student og bruker krystaller aktivt, både for å skjerpe sinnet og for å berolige. Hun trekker frem fluoritt, som skal være bra for fokus og produktivitet, mens rosenkvarts eller de lyseblå krystallene, som kalsitt og blondeagat, er bra for å slappe av.

Utover det har hun noen visdomsord fra en student til en annen:

– Studietiden er ikke noe man skal gjennom bare for å komme seg til mål, det er viktig å prøve å kose seg på veien mot målet, og finne noe hver dag som fyller deg med selvkjærlighet.

### Søvn sabotasje

Men hva om du ikke greier å oppnå mindfulness ved meditasjon, og stresset går utover nattesøvnen? Søvnpsykolog Line Rustberggaard råder deg til bedre søvn under eksamensperioden. Da er det nemlig helt normalt at søvnen blir dårligere.

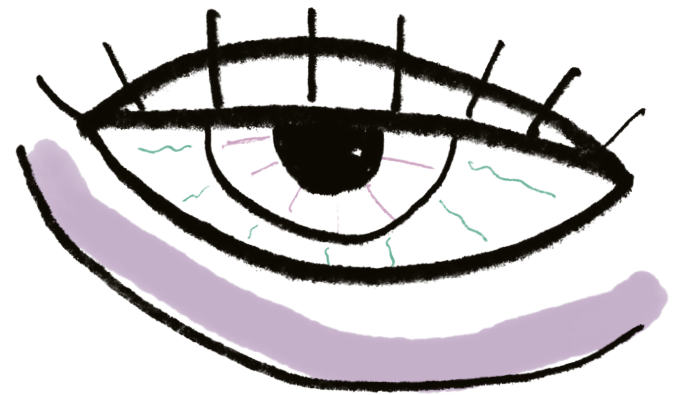
«Det er viktig å ha en avslappet holdning til dette. Det er helt normalt og ufarlig å sove mindre i perioder. Det kan hjelpe å opprettholde gode rutiner i slike faser av livet», skriver Rustberggaard i en e-post.

Rustberggaard råder studentene å kutte ut koffein, alkohol, røyk, snus eller andre stimulerende produkter i god tid før du skal sove. Dersom du ønsker å sove, må kroppen nemlig være motakelig for søvnen.

«Legg deg først når du kjenner deg søvnnig. Det er forskjell på slitenhet og søvnnighet. Er du sliten, bør du heller hvile enn å koble av».

«Vær oppmerksom på søvn saboterende tanker som: 'Nei, nå får jeg ikke sove. Jeg må sove!' eller 'Jeg må sove, fordi jeg skal lese til eksamen i morgen' og så videre». Dette er tanker som aktiverer kroppen din og som vil hemme kroppens tilbøyelighet til å sovne.

«Unngå å tilpasse livet ditt etter søvnen. Det er best å leve livet med minst mulig oppmerksomhet på søvn. Ønsker du å få et avslappet og naturlig forhold til søvn, må du oppføre deg deretter», avslutter hun.



### Verdens undergang?

Hvis det til tross for alt går ad undas, hvordan finner man trøst? Universitas avslutter sin søken etter tips på kontoret for trøst hos Siri Anette Hansen, rådgiver og klinisk sosionom hos Student-samskipnaden i Oslo (SiO).

Hansen anbefaler å kjenne etter hva du stresser over. Kanskje er det noe som ikke er studierelatert, som heller kan vente. Hva gjelder stresset du bør håndtere, anbefaler hun å få oversikt kunnskapshullene i pensum og prioritere dem.

– Overdriver studentene stresset?

– Jeg tenker spesielt på de som aldri har hatt skoleeksamen, og jeg kan skjønne at de synes det er ganske skummelt. Det er noe med å ta vare på seg selv og støtte hverandre, og tenke at det her har jeg faktisk ikke gjort før.

Fersk student eller gammel traver. Søtte eller ei. Streber eller skipper-taksstudent. Eksamen kan være en styrkeprøve, og iblant går det ikke veien.

– Ikke tenk at det er katastrofe. Det er ikke verdens undergang å stryke, og det er mange som har opplevd det.





HAR GÅTT ET HALVT ÅR UTEN EMNEANSVARLIG:

# Føler seg nedprioriterte

**Kluss i notene:** Jakob Jensen Høiberg Lerheim er masterstudent ved Institutt for musikkvitenskap på UiO, men føler seg nedprioritert.

Studenter på musikkvitenskap har vært uten emneansvarlig i ett emne frem til nå. I et brev kritiserer studentene instituttet kraftig: – Et rot, sier student Jakob Jensen Høiberg Lerheim.

## Instituttkrøll

tekst Elida Dynestøl  
foto Hanne Jones Solfjeld

– Vi fortjener mye bedre enn dette her.

Jakob Jensen Høiberg Lerheim er masterstudent i musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO). Ved begynnelsen av høstsemesteret oppdaget Lerheim ved en tilfeldighet at emnet ikke hadde en emneansvarlig i emnet MUS4260 - Utøvende instrumentaler eller vokalundervisning. Emnet gir studentene individuell undervisning på hovedinstrument. Han manglet lærer i individuell undervisning, og kom ikke gjennom ved forsøk på å nå tidligere emneansvarlig.

Han sendte mail til tidligere

emneansvarlig og spurte om det lot seg fikse.

– Så fikk jeg ikke noe svar, og prøvde igjen noen uker senere. Da fikk jeg en «return to sender»-epost, forklarer Lerheim når Universitas møter ham på Blindern.

### Manglet emneansvarlig

Derfra begynte opprydningsarbeidet. Lerheim kontaktet Institutt for musikkvitenskap og fikk bekreftet at emnet ikke lenger hadde en emneansvarlig. Han fikk beskjed om at instituttet skulle finne en lærer. Det gikk om lag to uker fra han kontaktet instituttet, til han fikk en individuell vokal-lærer.

– Man måtte sette i gang selv uten å få struktur på det, det krevde mye av meg, understreker Lerheim og viser til at han selv måtte

etterspørre lærer.

Nylig ble studentene informert om at de nå hadde fått en emneansvarlig, etter nesten et helt semester uten.

– Det er jo regelbrudd så det holder, ifølge UiOs regelverk, fortviler Lerheim.

Det er likevel flere tilbud på studiet Lerheim mener er forverret. Han og medstudentene skal snart spille den tradisjonsrike eksamenskonserten på musikkvitenskap, som vanligvis er på Victoria Nasjonal Jazzscene i Oslo sentrum.

De hørte derimot rykter om at det tradisjonsrike eksamensordningen skulle endres og forflyttes til «Salen», et rom i ZEB-bygningen på UiO. Instituttet bekrefter at det var planen. Lerheim beskriver Salen som et klasserom. Studentene bestemte seg for å sende inn en klage i Si fra!-systemet til UiO, studentens organ for å melde ifra. Den tre

siders lange klagen er signert syv studenter på musikkvitenskap. Der retter de kritikk mot mangelen på emneansvarlig og forflyttingen av eksamenskonserten og mangelfullt teknisk utstyr på studiet.

«Å skulle spille en eksamenskonsert i et lokale med så lav kvalitet som Salen ville ikke en gang skjedd på en musikklinje på videregående skole», fremkommer det i Si-fra-meldingen. De beskriver en følelse av å hverken bli prioritert eller respektert av instituttet.

Lerheim utdypet: – Jeg er fullt klar over at jeg nå ikke går på et studium i utøvende musikk, men jeg er opptatt av at de utøvende delene skal være organisert på en måte som er ryddig og forutsigbare og at undervisningen skal være av god kvalitet.

Han har planer om å bli musikk-lærer, og skulle dermed sett at den utøvende og teoretiske delen

av studiet ble anerkjent på lik linje, da han vil bruke begge deler i arbeidslivet.

– De andre stedene jeg har studert, har jeg ikke opplevd slik rot som på Institutt for musikkvitenskap.

### Ønsker større åpenhet

Som følge av klagen ble studentene innkalt til et allmøte med instituttet. Studentene hadde med representanter fra studentutvalget og Det humanistiske fakultet.

På allmøtet foreslo instituttet å heller legge eksamenskonserten til Studenthuset Chateau Neuf. Lerheim mener det er et steg i riktig retning, men fremholder at det fremdeles ikke er bra nok.

– Lokalet har så ekstremt mye å si, så det handler også om respekt for vårt nivå, legger han til. Jeg vil ikke snakke ned Chateau Neuf, men det er mye lavere kvalitet enn Victoria.

– Hva er det dere ønsker av instituttet?

– Det er større åpenhet mellom studentene og instituttet, og at de praktiske delene av studiet blir anerkjent, avslutter Lerheim.

**Det er jo regelbrudd så det holder**

Jakob Jensen Høiberg Lerheim (25), student



## Lokalet har så ekstremt mye å si, så det handler også om respekt for vårt nivå

Jakob Jensen Høiberg Lerheim (25), student

### Instituttet svarer

Zafer Özgen er instituttleder ved Institutt for musikkvitenskap. Han forklarer at emnet hadde en midlertidig ansatt som emneansvarlig forrige semester og at oppnevningen av ny emneansvarlig ble utsatt.

På spørsmål om hvorfor instituttet har ventet til nært semesterets slutt med å oppnevne en ny emneansvarlig, svarer Özgen at det er «arbeid for en emneansvarlig i forbindelse med avvikling av eksamenskonserten.»

«Studentene fikk vite at tidligere emneansvarlig ikke lenger var ansatt ved en tilfældighet. Er det vanlig praksis å ikke informere om?»

«Instituttet forsøker å informere studentene om det de har behov for av informasjon så godt det lar seg gjøre, men er også avhengig av at studentene aktivt oppsøker informasjon når de har behov.»

Hva gjelder flyttingen av eksamen i emnet fra Victoria til ZEB-bygningen på UiO, nå Chateau Neuf, begrunnes med at det var for dyrt veid opp mot størrelsen på studentgruppen.

«Det er kun 7 studenter som skal ha eksamenskonsert innen rytmiske sjangere og utgiftene for å leie Victoria scene innebærer en uforholdsmessig stor utgift». Han skriver at de har forståelse for at

studentene ikke ønsker å ha konserten i ZE-bygningen.

Özgen avviser at instituttet nedprioriterer studentene og ikke respekterer studentene som musikere. Han viser til at studentene på masteremnet er de som vies mest ressurser, med 18 timer en-til-en-undervisning i løpet av to semestre.

«Samtidig er masterprogrammet ved Institutt for musikkvitenskap i hovedsak teoretisk, i motsetning til utøverutdannelse som gis ved andre institusjoner for høyere utdannelse.»

universitas@universitas.no

## Tilbudsguiden

### AVIS



Grubbegata 6  
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com  
www.dagsavisen.no  
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

### FRISØR



Dyktige frisører med lidenskap for faget

- 20% studentrabatt på klipp, farge, foliestriper.  
- 10% studentrabatt på Balayage, Foilage, keratinbehandling

hairakerbrygge.no/studentrabatt  
Tlf 22 83 07 24

### MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:  
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:  
abo@morgenbladet.no  
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

### TILBUDSGUIDEN

FOR  
STUDENTER  
I OSLO

### BOKHANDEL



### EVENT.



DJ Booking Norge AS  
Hasleveien 28A  
0571 Oslo

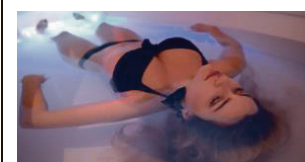
djb@djb.no  
Tlf: 90 53 29 29  
DJ og artister: www.djb.no  
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

### SPA OG MASSASJE



Majorstuen:  
Holmboes gate 1, 0357 Oslo  
Sagene:  
Stockfleths gate 51, 0461 Oslo

www.bareflyt.no  
21 38 94 89

Fast studenttilbud på floating mandag-torsdag 12-16.30

Studenttilbud på Bare Flyt Yoga 500kr i mnd med 6 mnd bindingstid.

### TEATER



Er du Yngda?

### KULTUR

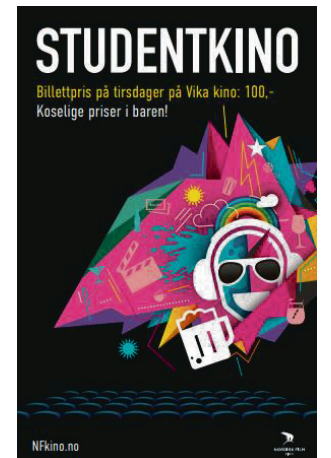


Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no  
Karl Johans gate 35

### KINO



### TILBUDSGUIDEN

FOR  
STUDENTER  
I OSLO

# Kastes mellom t



**Frustrerte:** Tross moderne lokaler og fine studioer har Susanne van den Burg (21) og Adrian Sagvold Grøndahl (23) gått lei av en uforutsigbar hverdag.

Kristiania kjøper opp kreative høyskoler. Ikke alle er like fornøyde med sitt nye studiested. – Vi føler oss nedprioritert, sier student.

## Kristiania

**tekst** Dagny Mathilde Mohn  
**foto** Charlotte Førde Skomsøy

Første august 2021 ble fotoskolen Bilder Nordic School of Photography (Bilder Nordic) innlemmet i privatskolen Høyskolen

Kristianas (HK) datterselskap Fagskolen Kristiania (FK). Oppkjøpet er del av HKs prosjekt om å bygge «Norges største fagmiljø innen kreative studier», ifølge skolens egne nettsider. «Det virker som at de er stormannsgale og vil eie alt. Vi føler at for dem handler det bare om penger», uttalte student Bertine Monsen til Universi-

tas i fjor, da oppkjøpet ble offisielt.

Nå murrer det igjen bak murene i Rosenkranz gate, der Fagskolen Kristiania holder til. Universitas møter fotostudentene på andre og siste året av fotoutdanningen Adrian Sagvold Grøndahl (23) og Susanne van den Burg (21) i fotostudioet de nylig har fått tilgang til.

**De har lovet oss stort og flott, det har vi ikke fått**

Susanne van den Burg (21), student



# tre ulike campus



Studentene er misfornøyde med måten FK skjøter Bilder Nordics arv. Begge søkte seg inn på våren 2021, da skolen fremdeles het Bilder Nordic. Første skoledag fikk de vite at de nå var studenter ved Fagskolen Kristiania. Begge søkte seg imidlertid til Bilder Nordic av en grunn:

– Bilder Nordic hadde et godt rykte i fotofagmiljøet, begrunner Grøndahl sin søknad. Van den Burg fortsetter: – Hvis du sier

at du gikk foto på Kristiania, er det ingen som vet hva det betyr.

#### Dyrere for mindre utbytte

Grøndahl og van den Burg betaler 56.500 kroner, 2000 kroner mer enn da de søkte til Bilder Nordic. Likevel føler ingen av de to at de får mer igjen for pengene.

– Om noe så får vi vel mindre. De har lovet oss stort og flott, det har vi ikke fått.

Vi føler oss nedprioritert, konstaterer van den Burg.

Fra de begynte på Fagskolen Kristiania i august til dagen Universitas møter dem, har de blitt kastet rundt på fagskolens ulike campus som ligger på tre ulike steder i byen, ifølge dem. At det var i Rosenkrantz gate de skulle ha undervisning denne dagen, fikk de beskjed om kvelden før.

Fotostudioene deres sto ikke klare ved semesterstart, og de skal ha blitt tilbudt et midlertidig studio. Studioene de nå har tilgjengelige, brukes ofte som klasserom på dagtid av flere linjer. Skolen har ikke nok klasserom til studentene, ifølge Grøndahl. Han beskriver hverdagen som uforutsigbar.

#### Kreativ kollaps

Det er ikke bare negative ting å si om de nye byggene. Studioene har høyere tak og er mer moderne enn de gamle.

– Blant annet er det bedre luftkvalitet, vitser Grøndahl.

Men en stor skole betyr at det blir vanskeligere å holde oversikt over hvem som går på de ulike linjene. Både Grøndahl og van den Burg trivdes bedre i de gamle lokalene til Bilder Nordic, hvor de følte fagmiljøet ble dyrket på tvers av klassetrinn. De mener det er vanskeligere å holde oversikt over hvem som går på de ulike linjene på en større skole.

– Vi ser ikke studentene fra førsteåret, og det er vanskelig å bli kjent med dem. For oss vil det være potensielle fremtidige kollegaer. Det er trist å miste de bekjentskapene. Det er ikke gitt at det er det ønskede utfallet, men en naturlig konsekvens av å være i et mye større bygg, sier Grøndahl.

Kristiania har som mål å bygge Norges største fagmiljø for kreative studier, ifølge nettsidene. Grøndahl og van den Burg merker ikke særlig til ambisjonen.

– Det er mer symbolsk enn noe annet, mener Grøndahl og får støtte av medstudenten:

– De legger minimal innsats i at vi skal ta kontakt med andre.

Begge understreker at samarbeid med andre studier var noe man hadde muligheten til tidligere, hvis man tok initiativet.

#### Hippieskole

Universitas har vært i kontakt med to lærere ved skolen, Erik Fuglseth og Mikkel Moxness, over telefon. Begge var også lærere ved Bilder Nordic. Moxness og Fuglseth har begge forståelse for at overgangen og oppstartsperioden har vært kaotisk for mange studenter.

– Bilder Nordic var en mer «hippie»-skole, så å komme over i en institusjon som Kristiania har vært en forandring for studentene, sier Fuglseth.

Han påpeker at studioene de nå har tilgjengelige er langt bedre enn tidligere, og at han tror dette vil være til fordel for studentene når alt har kommet på plass.

Moxness sier at lærerstaben har blitt enige om å gjøre alt de kan for å hjelpe studentene.

– Vi er et team som prøver å gjøre det beste ut av situasjonen, sier han.

#### Byråkrati i praksis

Van den Burg og Grøndahl snakker varmt om lærerne sine, og mener at de er skolens store styrke.

– En del er fortsatt aktive fotografer. At lærerne selv jobber ute i felt gir oss oppdatert kunnskap, forklarer Grøndahl.

– De gir oss også kontakter i arbeidslivet, sier han.

Ledelsen fra Bilder Nordic har jobbet på spreng for å få alt på plass understreker studentene, det er ikke dem de klandrer. Å vite hvor man skal rette kritikken er ikke alltid lett, gitt Kristianas omfattende administrasjon, ifølge dem.

– Det er ikke én person eller én avdeling, det er så mye å ta tak i, sier van den Burg.

Likevel tror verken hun eller Grøndahl at manglene i skolen er gjort med vilje, heller av uvitenhet.

– Kristiania bærer preg av et ønske om å være en kreativ skole for kreative studier, men så vet de ikke helt hvordan kreative studier fungerer, avslutter Grøndahl.

#### Kristiania svarer

I en mail til Universitas svarer Kristiania at de har forståelse for at overgangen for studenter fra mindre utdanningsinstitusjoner til en stor institusjon kan oppleves vanskelig. Kristiania er opptatt av tett studentoppfølging og skriver i mailen at de scorer høyt på dette i studentbarometeret.

«Det vil allikevel være slik at enkelte studenter føler at disse tjenestene burde vært enda bedre» skriver Stein Oddvar Evensen, markeds- og kommunikasjonsdirektør ved Kristiania.

Kristiania kjenner seg ikke igjen i studentenes påstand om at de nedprioriteres: «Fotografstudiet er ikke nedprioritert i forhold til andre studier. Snarere er det et av fagskolestudiene som Kristiania har investert mest i».

Han viser til at nåværende og fremtidige fotostudenter blant annet har fått investert i nye undervisningslokaler hvor fotografistudiet har fått flere nye studioer.

«Undervisningslokalene var planlagt klare allerede juni 2022, men av årsaker som Kristiania ikke kunne rå over, herunder brukstillatelse fra kommunen, skjedde innflyttingen primo oktober».

Studentenes opplevelse av en uforutsigbar hverdag begrunner han med eksterne faktorer:

«I påvente av at undervisningsbygget i Rosenkrantz' gate skulle få nødvendige godkjenninger, fikk studentene undervisningen på et annet undervisningsbygg med tilsvarende fasiliteter i Christian Kroghs gate i Oslo sentrum».

# JOE BIDEN FORESLÅR Å SLETTE STUDIEGJELD:



## Forslag anklages lovstridig

**Uoppnådd potensial:** Tidligere journalistikkstudent Mya Steele har jobbet mange steder, men har ikke fått brukt utdanningen sin ved noen av arbeidsplassene. Foto: Isaac Hines, fra BreakerShots

Mange sliter med å nedbetale studielån i USA. Mens landets president Joe Biden forsøker å rulle ut en ordning der staten nedbetaler studiegjeld, har republikanerne saksøkt i et forsøk på å få stoppet ordningen.

### Studielån i USA

tekst Herman Siggerud

– Jeg ville nok ikke valgt en fireårig utdannelse igjen, men heller en toårig eller ta fagbrev, sier Mya Steele fra Prattsville Alabama.

Steele har opparbeidet et studielån tilsvarende 260.000 norske kroner etter en fireårig bachelorgrad i journalistikk og grafisk design ved Detroit University. Hun er én av 43 millioner amerikanere som vil kunne kvalifisere for ordningen der staten nedbetaler inntil 100.000 kroner av folks studielån, dersom den blir implementert.

Steele fullførte graden sin i 2018, men har slitt med å få relevant jobb. Etter studiene har hun

jobbet litt frilans i tillegg til forskjellige jobber som ikke krever utdanning.

– Jeg synes det er ganske nedslående når man tar på seg så mye gjeld for å studere, men ikke finner jobber som er relevant for graden man har. Mange tar jobber de ikke egentlig ønsker for å nedbetale et studielån på en grad som burde tatt dem i retning drømmejobben.

Skolepenger er svært utbredt i USA og har siden 80-tallet, med beregnet inflasjon, tredoblet i pris. Samtidig har private lånekasseordninger blitt mer tilgjengelig, og to tredjedeler av de som består videregående skole tar høyere utdanning. Kombinert med stagnerende lønnsvekst, inflasjon og høye renter, har dette skapt en si-

tuasjon der mange unge har store lån de sliter med å nedbetale.

– Offentlige universiteter burde vært mye billigere, om ikke gratis. Jeg hører historier om studenter som for mange år siden som kunne dekke alle kostnader ved å jobbe på siden. Slik er det ikke lenger, jeg måtte selv ta opp store lån, forteller Steele.

På grunn av økende studiegjeld i befolkningen, forsøker demokraten og president Joe Biden å innføre en ordning for å hjelpe folk å nedbetale studielånet. Den vil nedbetale cirka 100.000 kroner for vanlige studielån og 200.000 kroner for studenter som mottok statlig stipend og lån fordi de kom fra en lavinntektsfamilie.

Ordningen gjelder kun for dem med mindre enn 125.000

dollar i årlig inntekt, som tilsvarer i overkant av 1.2 millioner norske kroner. Til sammenligning har den norske regjeringen kategorisert «vanlige folk» som de med mindre enn 750.000 kroner i årlig inntekt.

### Amerikansk rettsdrama

President Joe Biden har også møtt kritikk for forslaget om å slette studiegjeld. Noe skyldes motstand mot innholdet i selve forslaget, men mange peker på hvorvidt presidenten har makt til å gjennomføre ordningen.

Biden bruker en lov fra 2003 der gjeld kan slettes i nasjonale kriser og viser i dette tilfellet til pandemien. Seks delstater ledet av republikanere har gått til retten mot forslaget og mener loven ikke gir ham makt til å innføre ordningen. På torsdag ble forslaget stoppet av en dommer i Texas, men Bidens regjering anket med det samme dommen.

Til nå har 26 millioner amerikanere søkt på ordningen, men

## Offentlige universiteter burde vært mye billigere

Mya Steele, bachelor i journalistikk og grafisk design

etter dommen på torsdag har de stoppet å ta imot flere søknader. Saken kan ende opp i høyesterett der flertallet av dommerne er republikanere, mange utnevnt av Donald Trump. Det er likevel ikke gitt at de vil domme i demokratenes eller republikanernes favor.

### Store stipender til de få

– Jeg har mottatt en kombinasjon av akademisk og atletiske stipender. Når jeg er ferdig med å studere vil jeg ikke ha noe studielån, sier sosiologi- og øko-



## Sletting av studiegjeld

- + Den samlede studiegjelden i USA er på 14.905.500.000.000 norske kroner, en sum som er større enn hele markedsværdien til Norges Oljefond.
- + En gjennomsnittlige student på et offentlig universitet i USA fullfører med cirka 328.800 norske kroner i lån.
- + Ettersom mange unge amerikanere sliter med å nedbetale studielånene sine, forsøker Joe Biden å innføre en ordning der visse studenter kan få slettet studiegjeld.
- + Flere republikanere mener Joe Biden ikke har hjemmel i loven til å innføre ordningen.
- + Seks republikanske senatorer har gått til retten mot forslaget.
- + Forslaget ble forrige uke stoppet av en dommer i Texas, men Joe Bidens regjering har anket beslutningen.

Kilde: NBC news, educationdata.org, Norges Bank Investment Management, Whitehouse.gov

## Tredobling i pris

Men der Steele kaller situasjonen for krise, er professor i økonomi ved Maine University Dr. Trostel uenig: – Bevegelsen for tilgivelse av studielån har brygget ganske lenge, sier professoren, som lenge har engasjert seg i spørsmål om studieestøtte.

Han viser til at den gjennomsnittlige uteksaminerte studenten fortsatt vil tjene langt mer gjennom livet enn en person som ikke har høyere utdanning.

– Den store majoriteten av de som har høye studielån vil i liten grad påvirkes av studiegjelden sammenlignet med det de vil tjene, som for eksempel medisinstudenter, sier han over telefon til Universitas.

Han mener Bidens forslag gir mening fordi den er begrenset på 100.000 kroner. Han argumenterer for at det er dem med minst studielån som oftest ikke klarer å betale ned lånet.

Ifølge Dr. Trostel er økningen i studiegjeld koblet til lønnskostnadene ved universitetene, som er høye og vanskelig å gjøre noe med. Videre har etterspørselen etter høyere utdanning vokst, samtidig som offentlig finansiering har stoppet opp siden 80-tallet.

Universitetene har ifølge professoren løst dette gjennom å øke pris og kvalitet, heller enn studieplaser. I en del universitetsrangeringer er også skolepengene en del av regnestykket, altså risikerer et universitet å falle på rangeringen hvis de ikke setter opp prisen, parallelt med at andre universiteter øker sine priser.

## Unge stemte demokratisk

I forrige uke var det mellomvalget i USA, og demokratene lyktes i å beholde makten i Senatet, mens republikanerne ser ut til å få flertall i representantenes hus. Dette hindrer republikanerne fra å kunne endre loven fra 2003 og dermed stoppe Bidens ordning.

Foreløpig påpeker flere valgspeserter at de yngste velgerne i stor grad har stemt demokratisk, og deres stemmer kan dermed ha vært tellende for demokratenes flertall i senatet. Om det er Bidens ordning som har ført til dette er for tidlig å si, men ordningen har vært svært populær i meningsmålinger blant unge.

Dr. Trostel sa det slik før valget:

– De fleste som akkurat har studert stemmer demokratisk uansett. Politikken er så polarisert i dette landet at sletting av studiegjeld ikke endrer så mange stemmer.

universitas@universitas.no



Skårer gratis utdanning: Sosiologstudenten Halle Rogers mottar stipend for å spille på universitetets fotballag. Foto: Seth Pops

nomistudent Halle Rogers (22).

For å ha utmerket seg akademisk og på fotballbanen, mottar hun stipender som dekker skolepenger og husleie. De årlige utgiftene for studiet hennes med rom på campus, bøker og avgifter, kommer på 495.520 kroner.

Rogers forklarer at hun er avhengig av stipendene for å studere ved Maine University.

– Jeg ville nok studert i hjemstaten min dersom jeg ikke hadde hatt stipend, det ville gjort det mye billigere. Da kunne jeg tatt opp lån, men mye mindre enn her jeg går nå, forklarer hun.

I tillegg til statlige stipender for studenter fra lavinntektsfamilier finnes det et stort utvalg andre stipender i USA, og om lag syv prosent av studenter mottar stipend totalt. To prosent av de som kommer rett fra videregående mottar atletiske stipender, mens det amerikanske forsvaret er den eneste veien til høyere utdanning for mange. I bytte mot å tjenestegjøre kan man få stipender til høyere utdanning.

# Matfrelst!



## Melding hjem

Hvor: Tallinn, Estland

Hva: Georgisk mat

Hvem: Sara Sundquist, praktikant ved den norske ambassaden i Tallinn

Om jeg skal oppsummere året 2022 med ett ord, så er det matopplevelser, primært omgang med det georgiske kjøkken. Startskuddet gikk en januar dag i underetasjen på Harriet Holters, der det var Zoom-seminar med Svetlana som drilla oss stakkars norske studenter i å konversere om mat på russisk i 90 minutter i strekk. I løpet av de 90 minuttene lærte jeg to ting: det russiske ordet for havregrøt og at Svetlana er helt gal etter georgisk mat. Den gang da hadde jeg lite forståelse for matkulturen – sånn bortsett fra oransjevin fra Polet og en og annen reisedokumentar på NRK2 man halvveis følger med på i juletiden på besøk hos besteforeldrene.

I følge Tripadvisor er det over 1300 restauranter i Oslo. Ingen av dem har georgisk mat på menyen. Ryktene skal ha det til at det nærmeste man kommer autentisk georgisk mat i Norge er i ostedisken på Tveitasenteret eller gjennom en diaspora i Trøndelag som lager dumplings mot bestillinger på lokale Facebook-grupper. Dette er ikke akseptabelt. Ikke når jeg nå forstår hva Svetlana snakket om.

Nesten ett år og to lengre utenlandsopphold senere, har jeg blitt helfrelst. Jeg forstår hypen bak georgisk mat. Mitt første møte med det georgiske kjøkken var i mars 2023, på en autentisk restaurant i Budapest. Senere, i høst og på praksisopphold i Tallinn fant jeg det nærmeste en kan komme Nirvana på den upretensjose og familiedrevne The Kurze. Beste-mødrene styrer kjøkkenet, foreldrene styrer businessen, og barna serverer.

Ingenting slår smaken av en Adjaruli Khatchapuri, fersk og rett fra steinovnen, og i balansegangen mellom det fete står Pkhali grønnsaksboller med den helt særegne smaken av georgisk currypaste. Khinkali dumplings er selve definisjonen på umami og alt lun mat skal være. Har du smakt det, forstår du. Har du ikke, så må du. Tveitasenteret og Oppslagstavla på Verdalen er ikke noe tilbud. Så neste gang du er på utenlandsreise, da må du ta turen innom det georgiske kjøkkenet.

universitas@universitas.no

## DEBATT

debattredaktør: **Vegard Møller**  
vegardmoller@gmail.com 902 35 908

## KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

## Amors reprise

Husker du Amors peikestokk? Kort oppsummert var det en spalte der Peikestokken-redaksjonen, i hvert fall de single, forrige måned skrev noen setninger om seg selv, med bilde og kontaktinformasjon for potensielle romantiske partnere. Jeg påpekte den gang at dette, til tross for å være originalt, befant seg i en presseetisk gråsoner. Hvis Hanne Skartveit og Anders Giæver absolutt måtte bruke VG til å sjekke meg opp, ville jeg satt pris på om ikke de gjorde det i en journalistisk artikkel med byline. Dette handler om rolleforståelse – om å skille det private fra det profesjonelle. Denne gangen er det

dog andre boller, for ingen fra redaksjonen stiller opp. Kanskje fikk de napp? Dette begynner faktisk, til tross for at det lukter litt vgs, å bli en habil spalte, tenker jeg. Anna Skogen, definitivt ikke desperat, er tiltrukket av «deg kanskje?». Det er du sikkert, og jeg er selv kanskje desperat nok til å gjengjelde det. Eskil er tiltrukket av «Kvinner/jenter», brenner for «ulik lønn for samme arbeid» og ser etter «en som kan lage mat og vaske». Dette er god satire, hvis det er satire. Marie B Sanden er morsom. Hun ser etter «Nordlyset, hvor ser dere det?». Det sagt, er hun også daglig leder for Peikestokken.

## Er Ås et ekte sted?

Tuntreet, studentavisen i Ås, er tilbake. Under tittelen «TT fester», er det nettopp det man blir servert: Tuntreet fester, og skriver om det. Jeg dømmer ikke, jeg dokumenterer og kommenterer, som fotojournalisten til Tuntreet, Benjamin Alexander Faulkner, som for øvrig ser ut til å ha på Felleskjøpet-hatt på bylinebildet. Felleskjøpet-hatten vender stadig tilbake i denne svært forvirrende bildeserien, og det viser seg vanskelig å lese

den uten å ta seg i å lure på hva i all verden som foregår. Benjamin er på fest på «Kringla», hos «Blæst'n». Det utdypes ikke hva eller hvem noe av dette er, som får en en til å lure: Er det en Felleskjøpet-tematisert fest, eller er dette tilfeldig? Hvorfor har de andre folkene konsekvent på seg røde skjorter? Og er han fyren med kopi, faktisk same, eller er alt dette enkelt og greit livet på Ås?

## Ola Borten Moe har dårlig smak i design(utdanning)



ARKIVFOTO: TOBIAS SCHILDMANN MANDT

## Opprop

## 30 designstudenter på Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Hobbe Strömberg, Maija Hauger, Per Roppestad Christensen, Anna Kristine Aarø Halvorsen, Ingvild Telnes, Eira Bjerkeng Scherjon, Lene Larsen, Anine Lystad, Tuva Taasen Petersen, Bjørn William Penk, Jens Benjamin Romm, Magnus Winther, Ingvild Dekeyser, Håkon Skorge, Hans Jacob Wernersen, Frida Schultz Alsos, Thea Ve, Frida Tørring, Nora Engan Haugen, Marta Bartczak, Vegard Szilvay, Silje Larsen, Victor Rølvaag, Adelisa Llani, Emilie B. Eilertsen, Jenny Bjørgum, Eirik Fidjeland, Ishita Chawla, Tiril Andrea Bennett og Maria Svensen.

Regjeringen foreslår i sitt statsbudsjett å halvere antall studieplasser på den femårige designutdanningen til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Da går man fra 60 til 30 plasser hvert kull. Kuttet er lite gjennomtenkt og kommer til å ramme hardt konkurransedyktigheten og innovasjonen i norsk næringsliv og offentlig sektor.

I 2020 fikk flere universiteter og høyskoler til sammen 4000 midlertidige studieplasser til utdanninger med høy etterspørsel i næringslivet. Regjeringen foreslår å kutte i disse midlene for å gjøre slutt på ordningen ett år før planlagt tidspunkt. Nå mister vi flere studenter innen sykepleie, pedagogikk, teknologi, naturvitenskap, IKT og design.

Design handler ikke bare om skandinaviske møbler med enkle linjer og såpevasket eik. Godt design bygger på demokratiske verdier. Designeren skal lage løsninger for folk. Det er dette menneskesenterte synet som definerer designutdanningen på AHO.

Designeren jobber i kryssningen mellom teknologi og estetikk, og prøver å finne menneskelige svar på store utfordringer som klimakrisen og sosiale forskjeller. Verden trenger ingeniører til å finne opp ny teknologi, og systemutviklere til å skrive linjer med kode, i tillegg til designere for å formgi innovasjonen og gjøre den til virkelighet.

De fleste designstudentene på AHO kommer i relevant jobb allerede før, eller like etter de har levert sin diplomoppgave. Etterspørselen etter designkom-

petanse er allerede mye større enn hva den norske universitet- og høyskolesektoren greier å dekke, og vil bare vokse mer.

I forskning- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moes egne regjeringserklæring, står det at de ønsker å: trappe opp tallet på nye studieplasser, med opptrappingsplaner for områder med særlig stort kompetansebehov, som læreryrket, sykepleiere, realfag, IKT og medisin. Dette er paradoksalt nok alle linjene Borten Moe nå foreslår å kutte i – ikke trappe opp.

I følge Hurdalsplattformen burde det ikke være noe nytt for statsråden at teknologi og IKT er viktig. Da er det en selvfølge at designfaget må satses på. Hadde han lyttet til sektorene han nå bryter loftene sine til, ville han skjønt hvor avgjørende og etterspurt designere er.

De 30 studieplassene som er foreslått å fjerne er sårt trengte ressurser i samfunnet, som vi ikke har råd til å miste. Kuttet er drastisk og får forretningsmannen Borten Moe til å fremstå med lite næringsvett.

Vi vet ikke om statsråden for høyere utdanning har et godt øye for design, men det ser ut som han mangler et godt øre til næringslivet, offentlig sektor og hvilken kompetanse de har behov for. Ola Borten Moe har rett og slett dårlig smak i designutdanning.

debatt@universitas.no

## Ukas tvitringer:



Peder @\_pnyeg

bruker «og gutta» istedenfor «et. al» i de akademiske tekstene mine:

Bedre på alle måter. Ikke bare er «og gutta» umiddelbart forståelig, det er, i likhet med «et. al», kjønnsnøytralt.



Luguber Tordivel @ScrotumFranz

Allværsjakker er en konspirasjon skapt av Big Jakke.



Onkel Markus @onkelmarkus1

når blinde svømmer så bruker de førerfisk:

Og opp av vannet bruker de førersalamander.

## Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til [debatt@universitas.no](mailto:debatt@universitas.no)

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

# Voldsomt stolte av P3 Meninger



## Debattjournalistikk

Daniel Ramberg, redaksjonssjef i P3 Meninger

Det er ikke lett å forstå hva i Aurora Djupvik Archers tekst om «P3 Meninger» som underbygger ingressen om at P3s nye debattprosjekt «tvinger unge til å mene noe», men pytt, hun har en rekke andre poeng i sin kommentar i forrige ukes Universitas. Hun mener temaene er trivielle, det visuelle «overstimulerer» hjernen hennes, flere meninger bør få et motsvar, og «P3 Meninger» bør få eget kommentarfelt. Den siste er enkel å svare på – vi har kommentarfelt!

**Litt bakgrunn** før jeg svarer på resten: «P3 Meninger» ble startet for litt over et år siden, og publiserer meninger fra unge under 25, uten partipolitisk tilknytning eller organisatorisk erfaring, og gjerne uten erfaring med pressen tidligere.

Vi har møtt og publisert Van Dan (21) fra Oslo, Pil (18) fra Ålesund, Marthea (21) fra Florø og Jaynaba (24) fra Fredrikstad – for å nevne noen. Det er gjerne disse mennes-

kenes første møte med mediene – og i mange tilfeller første møte med et stort, digitalt publikum – og da må vi selvsagt ivareta dem godt. Det gjør vi både ved at de får jobbe med teksten sammen med våre debattjournalister, men også ved at våre foto- og videjournalister jobber sammen med dem for å finne et uttrykk som både passer tematikken og som står som et selvstendig og viktig element i saken – hvis de ønsker.

At Archer ikke liker det visuelle uttrykket er selvsagt helt greit, men det får man nesten sette på smak og behag-kontoen mer enn noe annet. Vi er voldsomt stolte av den foto- og videjournalistikken vi gjør i dette prosjektet. Gjennom arbeidet foto- og videjournalistikk er en svært viktig form for journalistikk, spesielt når vi ønsker å treffe unge lesere.

Archer mener også at temaene er for trivielle, og trekker frem tre titler hun tilsynelatende mener ikke er verdt å mene noe om.

**Jeg tenker man** bør være forsiktig med å avfeie andres meninger fordi man selv ikke kan relatere, eller mener at det er «diskutert nok i vennegjengen», som Archer skriver. Det må være plass til et større spenn av saker som spiller

unge voksnes virkelighet og meninger, og det Archer trekker frem står tett i tett med mer «tradisjonelle»/«tyngre» debattsaker som blodgivning for homofile og hvordan unge forholder seg til mental helse.

**Archer reagerer** også på at få innlegg «bygger videre på hverandre». «P3 Meninger» har debatter som går over flere publiseringer med motsvar, senest forrige uke, men vi har også sett at det ikke nødvendigvis er sånn at alle utspill fordrer et motsvar. For vår del er det like viktig at debatten løftes inn i andre flater, som når Lofotposten lager sak på Theo (17) eller når Dagen lager sak på Helena (20). Vi har mange eksempler på at debattene lever videre.

Å «tvinge unge til å mene noe for å mene noe» fører selvsagt ingen vei. «P3 meninger» bruker journalistiske, visuelle grep og unge stemmer for få unge lesere til debattjournalistikken. Samtidig får vi frem et større meningsmangfold og øker aksepten for å ytre seg, og på veien håper og tror vi at vi bedrer det offentlige ordskiftet.

debatt@universitas.no

## Ukas sitat:

— Den kritiske raseteorien går ut frå at kvite menneske ikkje har empati, at det berre er eigeninteresse som gjeld. Det er farleg, for då seier ein at mennesket, kvite, ikkje evnar å sjå forskjell på rett og gale.

Aftenposten-kommentator Frank Rossavik til Khrono om kritisk raseteori, som han åpenbart har lest mye av.

# Hva er egentlig motivasjonen bak å få inn flere kvinner i tech?



## Likestilling

Sheikha Al-Nasser, student, elektronisk systemdesign og innovasjon ved NTNU

I dagens samfunn blir det ofte snakket om hvor viktig det er med mangfold, spesielt med tanke på å få inn flere kvinner i tech. NTNU startet for noen år siden å gi to kjønns-poeng til alle kvinnelige søkere på en håndfull ingeniørstudier. I flere tiår har menn dominert denne industrien, og nå er vi i en periode hvor kjønnsstereotypen endres. Vi har sett at kvinner kan være minst like gode ingeniører som menn, akkurat som menn kan være minst like gode sykepleiere som kvinner. Men hvorfor er det egentlig så viktig at flere kvinner er med på å utvikle ny teknologi?

Du har kanskje hørt uttrykket «Men are from Mars, and

Women are from Venus». John Gray kommer med dette berømte uttrykket fra boken sin med samme tittel. Boken presenterer en analogi der menn og kvinner kommer fra ulike planeter. Men hvor ulike er vi egentlig?

**Menn og kvinners DNA** er ikke nødvendigvis så ulikt. Vi har til og med de samme hormonene, men hvilke hormoner man har mest av varierer selvsagt mellom kjønnene. For eksempel har kvinner ofte høyere nivå av hormonet oxytocin, et hormon som minsker stress. Dette hormonet er spesielt viktig under fødsel og kobles ofte sammen med medfølelse, nære relasjoner og kjærlighet. Av denne grunn blir ofte kvinner fremstilt som å ha en bedre evne til å vise medfølelse, men man kan også argumentere for at menn viser like mye medfølelse, bare at de uttrykker det på en annen måte. Det kan det være vanskelig å skille mellom

hvorfor menn og kvinner er ulike, hvilke faktorer som kommer fra kultur og hvilke faktorer som er biologiske. Alt dette kan spille inn på hvorfor vi ofte løser problemer forskjellig.

I flere tilfeller viser det seg at en gruppe med større mangfold ofte vil kunne ha en bedre evne til å løse problemer. Ny forskning fra BCG viser at bedrifter med mangfold over gjennomsnittet produserer en økning på 19 prosent av produktene sine fra innovative løsninger. Med andre ord, når et team består av ansatte med ulik bakgrunn og med lik representasjon fra begge kjønn, vil gruppen jobbe mer innovativt. Motivasjonen for å få inn flere kvinner i tech handler altså ikke bare om likestilling, men nemlig også om å videreutvikle industrien til et nytt nivå.

debatt@universitas.no

## KULTUR

kulturredaktør:	<b>Sofie Kristine Flydal</b>
sofieksf@gmail.com	467 83 024
featureredaktør:	<b>Amanda Schøyen</b>
amanda.schoyen@gmail.com	965 12 910



DET NYE DRAGEMNET PÅ OSLOMET:

# FRA JURIST TIL SASSY ASKEPOTT

Strobelys, høy sminkefaktor og nettingstrømper: «Kunsten å dragge» har inntatt akademia, og emnets aller første studenter har gått opp til eksamen.

tekst Åsne Hansteen  
foto Emma Bjørgan Dalen



– Buckle up, and wear your seatbelts. It's the luxurious car crash Diana Dior!

På scenen til den skeive baren Elsker står det en drag queen i blå prinsessekjole med glitterdetaljer. En tung øyenskygge i samme farge pryder øyelokkene, som er dekorert med eyeliner. Ansiktet er godt pudret, leppene er dyprosa, og neglene en del centimeter lengre enn vanlig, i anledning kveldens store begivenhet: Draguation fra Oslomet-emnet «Kunsten å dragge».

– A sweet and gentle soul, struggling to find her place in the world.

Stemmen i *playbacken* er som tatt rett ut av ett av David Attenborough sine naturprogram på BBC. Men denne gangen er det Diana Dior som står i sentrum. Sammen med den platinablonde hårparykken i fletter minner hun om en sassy versjon av Askepott: hun liker å sole seg i scenelyset.

– She decided to embrace who she was and live her life as a tooth fairy.

Kjeven sprekker i overdrevne vibrasjoner når hun akkompagnerer fiolinen i *playbacken*:

– Thank you all, your love has broken the curse and freed my soul. I'll never have to kill again.

### 15 første studiepoeng i drag

Diana Dior, som til vanlig heter Knut Hallvard Hovden Bergflødt, er én av ti studenter som denne høsten har tatt 15-poengsemnet ved Oslomet. Utdanningsinstitusjonen er dermed Skandinavias første til å tilby drag innen høyere utdanning. Universitas har fulgt studentene fra workshop til kveldens avsluttende *draguation*, eller eksamen, som det heter for de fleste andre emner.

Drag defineres som regel som et midlertidig og performativt skifte av kjønnsuttrykk: drag queen, med vekt på det feminine, og drag king, med vekt på det maskuline. Noen leker også med det menneskelige gjennom mer monstrøse eller animalske tolkninger, til tider definert som drag thing.

Da Universitas snakket med emneansvarlig Remi Johansen Hovda tidligere i år håpet han at det nye emnet kunne bidra til å gi drag en sterkere status rent kunstnerisk og som fenomen. «Drag har jo hatt en viktig funksjon som frigjørende kunst. Det å bryte med lenkene, hvis man kan kalle normene det», uttalte han den gang. Hovda håpet også på en variasjon i studentgruppen, nettopp fordi «Kunsten å dragge» kan gi viktige verktøy for å snakke med selvtillit om kjønn, seksualitet, uttrykk og det skeive, uavhengig av bakgrunn. Emnet, som startet opp for første

gang i midten av august i år, er åpent for alle, og har denne høsten tatt opp ti studenter: de fleste med lite eller tilnærmet ingen erfaring i drag fra før.

### På dypt vann

Og det er en mangfoldig gjeng med studenter Universitas møter i et av Oslomet sine lokaler, nesten to uker før draguation i november. Det er tid for deres ukentlige kveldsundervisning: Idag er det kostyme-workshop som står for tur.

– Dette er mine første sting på denne sida av millenniumskiftet.

Student Paal Christian Mos-

sin Gjøen er 41 år og hevder at han helt til idag alltid har ledd av de «stakkarene» som må sy kostymet sitt på RuPaul's Drag Race, det amerikanske realityprogrammet som bidro til å popularisere drag. For syng er foreløpig ikke hans sterkeste side: han har ikke rørt en symaskin på 30 år. Det hindrer ham likevel ikke i forsøket på å lage en Marimekko-inspirert kimono:

– No offence mot dansker, men dette føles ut som dansker som går langrenn.

Til vanlig jobber Mossin Gjøen med mangfold i Nordea bank, og synger i Oslo

fagottkor sammen med blant annet emneansvarlig Johansen Hovda. Det var gjennom koret at han fikk kjennskap til oppstarten av «Kunsten å dragge». Hverdagen på Oslomet er ikke helt den samme som i Nordea:

– Det er annerledes enn å være i bank, ja.

Kombinasjonen drag og finans er kanskje ikke den mest åpenbare. Men det er nettopp denne annerledesheten Mossin Gjøen virker å verdsette. Å utvikle sitt eget drag persona som leker med både kjønn, utseende, uttrykk og personlighet.

– Håper du å kunne bruke dette i jobben?

– Ja jeg gjør det. Både for å utvide min egen

mangfoldskompetanse og bredde, men også dette med minoritetstenkning.

Mossin Gjøen tror emnet kan bidra til å i enda større grad tenke mangfold i egen jobb:

– Ofte så har man rekruttert og tenkt veldig homogent, men altså; det handler om det å se forbi funksjonsvariasjoner, legning, bakgrunn og etnisitet.

Bankmannen har stått på en scene før, da med fagottkoret. Han liker show og dramaturgi; latteren smitter lett over på resten av rommet. Og når han forteller om utviklingen av sin drag queen ved navn Clara Nettie von

## Jeg tror ikke det juridiske miljøet er helt klar for kjønnsoverskridende performance i en rettssal

Knut Hallvard Hovden Bergflødt (27), jurist og drag-student



Litt liten kimono?: Mossin Gjøen (41) er ivrig i sin presentasjon av den ferdige kimonoen, men anser seg heldig som kan handle Draguation-kostyme i en butikk. Kostymelærer Marita Solhjell Ølander lar seg likevel imponere av det raske resultatet.

Det er litt vanskelig å kombinere. Jeg kan jo bli advokaten til Wenche Myhre eller noe

Knut Hallvard Hovden Bergflødt (27), jurist og drag-student

Saken fortsetter >>

## KULTUR



**Fra jurist:** – Søm og sånn? I have no idea! Jurist Hovden Bergflødt har prøvd mange nye ting de ti ukene på «Kunsten å dragge».



**Til sassy Askepott:** Det er en storslått Diana Dior som møter oss i trappa på Elsker, klar for draguation.

Woodwind går han raskt inn i rollen med tydelig britisk aksent:

– Clara Nettie er oppvokst i Kensington, London.

Mer om det senere.

### Juridisk drag?

På den andre siden av bordet sitter Knut Hallvard Hovden Bergflødt, også kalt Diana Dior, bøyd over symaskinen. De fargerike *sneakersene* spriter opp et ellers svart og hvitt antrekk. Med den lange skinnjakka, briller og en tilhørende håndveske, kunne han gått rett inn på Domus Juridica: To bachelorgrader i musikkvitenskap og tysk er imponerende i seg selv, drag-studenten på 27 har også en master i juss. Han erkjenner:

– Det er litt vanskelig å kombinere. Jeg kan jo bli advokaten til Wenche Myhre eller noe.

Hva han skal bli har han ingen anelse om, men det er tydelig at «Kunsten å dragge» favner en annen interesse enn juss. Tidligere har Hovden Bergflødt kun eksperimentert med drag på egenhånd, blant annet i bursdagsfester; han har alltid likt å underholde andre. Et såkalt «show show» som de skal ha til avsluttende eksamen, blir derimot noe helt nytt. Han kan også skrive under på at ikke alt er like intuitivt:

– Søm og sånn: I have no idea.  
– Hva er morsomst av dette og juss?  
– Dette. Jussen var litt tørr noen ganger, ja. Men jeg kom meg jo gjennom det òg.  
– Kunne du brukt drag på noen som helst måte i jussen?  
– Ehm... Nei, nei jeg ser ikke den helt.

Rommet er fylt av raske replikker: Det blir foreslått nye Judge Judy, med referanse til den amerikansk rettslige dokusåpen med familierettsdommer Judith Sheindlin (derav Judge Judy) i spissen.

– Nei, jeg tror ikke det juridiske miljøet er helt klar for kjønnsoverskridende performance i en rettssal, svarer Hovden Bergflødt.

– Men det kommer nok det også, fortsetter han og vender seg tilbake til syingen:

– Når jeg er død.

### – Big brain energy

Og hva har egentlig de siste ukene bestått i? Henrich Bolman Biørn (33), landmåler og drag-student, forteller at det har gått mye i å

ligge i sirkel og rope og dytte på hverandre. Han beskriver det som helt *corny*:

– Folk som kommer inn og ser det må jo tro at vi er helt spaca.

Studentene beskriver en selvutviklende prosess, som har vært viktig for å bli tryggere med hverandre, og etterhvert også tryggere på scenen de skal stå på første lørdagen i november. Og skravla går når de planlegger kostyme til den store *draguation*.

– Følg med på nåla, du! sier emneansvarlig Remi Johansen Hovda.

Sammen med kostymelærer Marita Solhjell Ølander, passer han på at alle også holder fokus. Johansen Hovda understreker at han likevel er veldig fornøyd med studentene; som har hoppet ut i noe de ikke har gjort tidligere. Studentene på «Kunsten å dragge» ser ut til å like å være på dypt vann i bytte mot nye erfaringer.

Og lærdommen?

– Det var big brain energy det her, kan Justas Mišeikis (25), drag- og psykologistudent, konstatere.

Hovden Bergflødt virker å være fornøyd med resultatet sitt:

– Ehm ja, this little cute bomber jacket liksom. So gorgeous faktisk.

Kostymelæreren understreker at, mer enn å lære å sy, så handler det om å finne ut hva enhver har lyst til å fokusere på i draggen sin. Nettopp dette har de jobbet med i kveld, og de siste ti ukene på emnet «Kunsten å dragge». Snart er det tid for å se resultatet på en scene.

Men selve kostymelagingen kan bankmannen Mossin Gjøn med glede overlate til noen andre:

– Det finnes jo heldigvis folk man kan handle av.

Og når kostymeverkstedet til slutt tar kvelden, er det fullt fokus på *draguation* om halvannen uke som gjelder.

### Draguation

Det er fullt av mennesker på den skeive baren Elsker den første lørdagen i november, i anledning *draguation*. Røde, lilla og rosa strobelys manøvrerer seg bortover publikum, som denne kvelden har vært innom alle generasjoner; besteforeldre, foreldre, unge voksne og barnbarn. På scenens skjerm har kveldens studenter fått portrettert dragpersonaene sine i gullbelagte rammer.

Den gjengen vi møtte tilbake i et litt dunklere belyst lokale på Oslomet sine kostymeverksteder, er nesten ikke til å kjenne igjen. Psykologistudenter, lærere, bankmenn, jurister, landmålere, og en som tar sine 15 første studiepoeng står nå på scenen som én drag king og ni drag queens. Det er tydelig at

**Det er annerledes enn å være i bank, ja**

Paal Christian Mossin Gjøn (41), bankmann og drag-student



## Det handler om det å se forbi funksjonsvariasjoner, legning, bakgrunn og etnisitet

Paal Christian Mossin Gjøn (41), bankmann og drag-student

studentene har jobbet grundig med maskulint og feminint kjønnsuttrykk.

Med uthevede kinnbein, et utall lange vipper og glitter i fleng er det nesten så man glemmer at dette faktisk er en eksamen. Men tross den løsslupne stemningen, skal opptredenene vurderes på Osloomets karakterskala.

Og før showet starter, er det nettopp én av kveldens sensorer klassen på ti sørger for å takke:

– Nabi Yeon Geisha eller Remi Johansen Hovda. Remi har jobbet hardt og lenge for å skape noe som er trygt, mangfoldig, aksepterende og modig.

### Klarinett-terapi

Og med det starter plutselig showet:

– Mitt navn er Clara Nettie von Woodwind, og jeg kommer egentlig fra England, fra Kensington.

Finansmannen fra Nordea bank har fått gygne hårlokker og britisk aksent siden sist. Med leopardhæler, perleøredobber og en Chanel-inspirert drakt hentet ut av 50-tallet entrer Mossin Gjøn sin dragpersona scenen til en kongelig trommevirvel.

Eldre enn en walkman, yngre enn en grammofon. Dyrer vaner og god smak, uten å ane hva noe koster. Clara Nettie von Woodwind drikker helst gin tonic med agurk. Og som Wenche Foss flyr hun kun fra Fornebu.

Med seg har hun klarinetten sin: Clara Nettie von Woodwind er en *clarinett-therapist*. Med den kan hun

spille en oppløftende (om enn noe falsk) trubadur; enhver dag, enten du er *high or low*, blir alltid bedre med en trall. Og at hun er britisk, legges heller ikke lokk på:

– Nørge i rødt hvitt og bløtt.

Clara Nettie spiller på «emosjåner», og ikke emosjoner, som man ville sagt på godt norsk.

Igjen sitter en fullsatt sal i tårefull latterkrampe: showet har så vidt begynt:

– *Buckle up and wear your seatbelts. It's the luxurious car crash Diana Dior!*

Og gjennomgående er det, Mossin Gjøn sin Clara Nettie von Woodwind som Hovden Bergflødt sin Diana Dior; inne i skikkelsene som trer fram på scenen skimter man såvidt personlighetene som satt tilbake i syrommet.

### Ferdig med eksamen

Når forestillingen er over, fylles gangen igjen opp av beste-foreldre, foreldre, unge voksne og barnebarn. Å fenge publikum, det klarte de.

– Jeg mista fire tenner i høst og du har ikke kommet en eneste gang!, sier en gutt på rundt fem år til Hovden Bergflødt.

Juristen har tydelig overbevist i sin rolle som tannfe, men den yngre publikummeren er ikke like imponert over innsatsen det siste året.



Lilla forbilde: I posen skjuler det seg en kjole sydd av en foreløpig litt mer erfaren dragger, emneansvarlig Remi Johansen Hovda, som forbereder helgens opptredener.

Og selv om vi er av scenen, er det ikke Mossin Gjøn, men Clara Nettie von Woodwind vi møter i gangen, omringet av venner og familie. Den britiske aksenten gjør seg fortsatt gjeldende.

Kvinnen fra Kensington klarte å ødelegge klarinetten og vrikke ankel under showet, men det setter ikke en stopper for kvelden. Neste show starter allerede om rundt en time:

– The show must go on.

universitas@universitas.no



Bartekonge: Drag-student og drag king Justin Thyme, en skilt firebarnsfar fra Toten, heter også Renate Lysholm Snarud (23) og studerer kulturledelse på Osloomet.



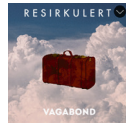
Chanel og adidas: – The show must go on. På tross av vrikket ankel og ødelagt klarinett er Clara Nettie von Woodwind (også kalt Paal Christian Mossin Gjøn (41)) klar for neste show.

anmelderredaktør: **Harald Nordbø**  
anmeldelser@universitas.no 918 04 236

## ANMELDELSER

## Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

**Vagabond** – Resirkulert  
*Med sjokk og vantrø oppdaga jeg akkurat at flere enn Moddi synger fin visepop på nordnorsk.***Loose Ends** – TIGERSTATE  
*Skal begynne å sette på denne låta hver morgen, sånn for å våkne litt ekstra.***Stilia** – Ane Brun  
*Ane Brun som er Ane Brun, pluss cello! Jeg kan ikke ønske meg mer.***Hyle i natt** – Villskudd  
*Norges unge skranglerrock-orkester meller hardt og smeller godt.*

## Bok:

## Menneskenes bortkomne, Guds utvalgte

Ingrid Brækken Melves debutroman *Avstøtning* er tidvis skrekkelig, fremmedgjørende, marerittaktig – men også varmhjertet, numinøs og håpefull.

**Avstøtning**Forfatter: Ingrid Brækken Melve  
Sjanger: Roman  
Forlag: Cappelen Damm

Hvordan utholder et menneske livet, som på grunn av sykdom har tapt nærhet til andre mennesker – som ofte har møtt det med interesseløshet og sågar fiendtlighet? For Rebekka, hovedpersonen i romanen *Avstøtning*, blir svaret å gå dypt inn i seg selv, i sitt eget sjeloliv. I hennes blods hvissen og benmargs bønn kommer en åndelig verden til syne – hvis fremste størrelse er Gud. Rebekka samtaler stadig med Gud, men forfatter Ingrid Brækken Melve Gud kommuniserer aldri i form av ord, bare indirekte, gjennom henne. Han har blant annet gitt henne muligheten til å se skjønhet og nærhet der andre bare ser ytre objekter:

«[D]u lot meg se, se gjennom alt. Se rundt jordens krumming, kjenne regndråpenes navn, og månens sorg og lengsel, du lot meg se hvordan små celler deler seg, blir hender og føtter og hjerter inne i mammaers mager.» I mesteparten av romanen oppholder Rebekka seg på et sykehusrom. Hun har hatt et dårlig hjerte gjennom hele livet og har nå fått et nytt. Melve klarer på dyktig vis å komplementere den banale og sterile sykehustilværelsen med jeg-personens levende barndom. På samme måte som Rebekka kan se noe gudommelig og numinøst i naturens større og mindre bestanddeler – i blader, dyr og himmellegemer – ihukommer hun barndommens episoder i sykehussenga, noe som også fører til at hun klarer å gjøre tilværelsen innholdsrik, dypt-

gående og vakker. Samtidig blåser det en letargisk luft fra Rebekka. Hennes nære forhold til Gud og alt det umenneskelige på jorden har gjort henne apatisk overfor menneskene – overfor foreldrene, sykepleierne og menigheten hun er en del av – og kanskje det er dette, ikke det syke hjertet i seg selv, som er den reelle grunnen til at menneskene møter henne fiendtlig.

Det kommer altså en tvetydighet til syne i løpet av handlingens gang: Leseren begynner å øyne at det skjuler seg en slags grusomhet bak Guds enkle godhet. Ja, han kan være øm, varsom og betryggende, men bare når Rebekka er ensom og alene, bare når hun er anemisk, så å si. Når hun søker kontakt med andre mennesker, fremstår han hevn-gjerrig og misunnelig, som når hun er på fest for første gang. En gutt prøver seg på henne, og hun synes å like det – det gir henne livskraft.

Men når hun oppdager at hun er syk, slutter gutten å vise interesse. Følgelig finner hun trøst i et eiketre. Neste dag oppdager hun at treet hadde veltet den samme natten: Gud hadde tatt hevn.

Boken inneholder også scener av drømmer og mareritt, overnaturlige vesener og mystiske hendelser, og utgjør som sådan et friskt pust i den ellers realistiske – altfor realistiske – samtidslitteraturen.

Selv om Melves roman kanskje ikke vil gi den erfarne leser veldig mye nytt, og selv om romanen inneholder pretensiøse passasjer – å la «[j]eg trenger ingen styrke, du er min styrke. Jeg trenger ingen tyngde, naglene holder meg fast i verden så lenge jeg skal være i verden. Jeg trenger ikke noe hjerte, du er mine hjerteslag» – slår jeg likevel fast at dette er en bunnsolid debut, med livsvisdom, spennende og komplekse meditasjoner over religion og tidvis hjerteskjærende øyeblikk.

Mathias Basma Moen  
anmeldelser@universitas.no

## Plate:

## Småpsykedelisk englesang? Ja takk

Okay Kayas fjerde skive er et perfekt lite puslespill av myk teknopop og kraftige vokaler.

**SAP**Artist: Okay Kaya  
Sjanger: Pop/R&B  
Plateselskap: Jagjaguwar

Se for deg dette: Du sitter på bussen på vei til jobb. Det er bekmørkt ute, månen skiner og du kjører forbi Utsikten på Ekeberg og ser Oslo by i sin helhet. I akkurat dette øyeblikk spilles Okay Kayas, Kaya Aurora Wilkins, låt «Inside of a Plum» og livet er (midlertidig) helt alright. Det var akkurat slik jeg hørte på Okay Kayas nye album SAP (kan du tenke deg det). Albumet er perfekt for slike flyktige øyeblikk: dem man ønsker skal vare bittelitt lenger.

Det er tydelig at stemmen til Wilkins er protagonisten i dette albumet. Miksen av et bakteppe av elektronisk og hennes myke

stemme passer sammen med hverandre som en tepose i varmtvann. Okay Kaya leker med dissonans i en rekke av sangene, hvor hennes flere lag av stemmer «kræsjer» litt, men sklir så ut til å bli en knirkefri harmoni. I flere av låtene, eksempelvis «Origin Story», «Spinal Tap» og «Rorschach», har hun samarbeidet med en hel rekke andre artister. Samtlige – noen av dem: Farao, Zannie og Adam Green – funker så godt sammen med henne at det er vanskelig å skille hvor hennes talent slutter og de andres starter.

Tekstmessig er det litt vanskelig å høre hva hun synger, da det er mye som skjer på en og samme tid. Stemmen hennes er flytende og sklir litt rundt overalt i spekteret av noter, men det trenger ikke være dumt at tekstene ikke er sylskarpe og analyserbare. Hun vektlegger det konseptuelle og atmosfæriske, og favner med det lytteren i en melodios affære.

Wilkins er en amerikansk/norsk sanger og synger for det meste på engelsk. I dette albumet får vi, i likhet med *Watch This*

*Liquid Pour Itself* fra 2020, likevel en liten smakebit av norsk tekst, med låta «Dep. Chamber»: / Ingen substans, fortsatt suppe / Hele kroppen dupper inni puppe /. Jeg har null anelse hvordan jeg skal gå frem for å finne meningen, men jeg tror heller ikke at det trengs. Hopper man tilbake til åpningslåta «Mood into Object Personified», hører man: / Light as a tombstone, I'm your grave reminder / Make up your tunnel vision, call me your view finder /. Det er altså ingen grunn til å tvile på Wilkins dikteriske ferdigheter og evne til å skape visuelle og kuriøse bilder.

«Pathologically Yours» peker seg ut i denne buffetten av et album. Sangen starter med stemmen til Wilkins over en trillende og lett synth. Hun gjentar teksten /You had one foot out the door/, og det bygges opp til et plutselig kor av stemmer i ulik rang, som sammen nærmest utgjør en transcendent liten kirkesang.

Okay Kayas nye album SAP er heftig, både i sin mengde og i sin lengde med 15 sanger og en spilletid på 48 minutter og 28

sekunder. Albumet har absolutt mye å by på, og jeg (som du også burde) tar det imot med åpne armer, og trolig vil du forlate det med frelste ører.

Freyja Eikrem Ims  
anmeldelser@universitas.no

Vilhelm Ofstad Bjørgul, gravesjef i Universitas

## Ukas anbefaling

## Runkerituale

Hvem: Gutta Hva: Folkeskikk Hvorfor: Anstendighet

Til mine medmenn på do og i treningsgarderoben: Slutt å trekke forhuden din frem og tilbake åtte ganger foran pissoaret for å fjerne siste dråpen urin fra penishodet ditt. Ett rist holder i lange baner. Med mindre det er noe helt annet du holder på med? Og for ordens skyld er ikke «å vaske hendene» det samme som å ta de under litt vann i ett sekund uten såpe. Da gjør du nok bare vondt verre ettersom du skrur av og på vasken der de andre allerede har spredt sine egne bassilusker. Det er greit at det ikke er pandemi lenger, men det er vel

nepe en unnskyldning. Du er ikke et barn lenger. Gjør det ordentlig! Spesielt hvis du absolutt skal gjennomføre den semirunke av et risterituale. Så til garderoben. Du har store muskler. Greit. Jeg skjønner greia. Men du må faktisk slutte å stå i speilet og flekse uten skam som om du var bodybuilder. Og bare så du vet det. Å parfymere seg uhemmet i både nakke, hals, rygg og håndledd er alt for mye uansett hvor godt parfymen din lukter.



Saga Eline Jonsson Hoff, nyhetsredaktør i Universitas

## Ukas advarsel

## Falsk rensetse

Hvem: Samtlige Hva: Fornøyelsen Hvorfor: Håpet

Vi har enhver våknet opp lørdag morgen med sandpapir i munnen. Lommeboka er skrapet, og av en eller annen pussig grunn virket det helt rimelig å kjøpe øl til alle vennene dine som ikke var i samme giret, kun for å få dem til å bli. Det virket forunderlig spennende å snakke til totalt fremmede, flørte som en snøvlete snorkfrøken til han på klubben. Ja, det er de morgene du våkner opp svett i et rom hvis partikler er avfallsstoffer fra ditt indre, og du bærer på den drømmen om at du var noen andre: som ikke

skriker og skråler, ikke snakker høyt og som kunne ligge bare litt lavt. Men... nei. Etter gjentatte forsøk har jeg innsett dette. Det er i rennesteinen jeg finner min oppstandelse. Energien som oppstår i drakampen mellom mitt super-ego og id jeg finner min kraft. Be yourself. Everybody else is already taken. Slike sitater er det strebere som sier, men nei. Ikke bli fortapt i troen. Vær mislykket.



## Bok:

## Kjærlighet i koronaens tid

Robin van de Walle skriver presist og rett fram om en mørk og sår kjærlighetssorg som munner ut i introspeksjon og identitetssøken.

*Han, solo*

Forfatter: Robin van de Walle

Sjanger: Roman

Forlag: Cappelen Damm

*Han, solo* begynner som en historie om kjærlighetssorg, men ender i en grundig studie av hva det vil si å komme til ens med seg selv.

Robin har blitt dumpet av en yngre mann med blonde krøller og sliter med å akseptere at det måtte bli sånn. En mørk og regntung november følger bruddet, og den bergenske brosteinen oser av melankoli. Av kjærlighetssorgen utløses en flom av selvransakelse, i forsøk på å finne forklaringen på hvem han er og hvordan han har blitt sånn – et ensomt menneske.

Ikke lenge etter bruddet får Robin beskjed om at han må flytte ut av kollektivet han bor i. Den fysiske letingen etter et nytt sted å bo, flettes sammen med den psykoanalytiske reisen fra én mental tilstand til den andre.

Det hører med til historien at Robin opprinnelig er fra Flandern i Belgia. Hans reise til Norge og til det norske språket, via språkstudiene i Amsterdam, er en del av flisene i mosaikken som utgjør hans identitet som utlending.

«Den privilegerte utlendingen kan få lov til å stå litt utanfor og delta på egne premisser. Velje sjøl kor norsk ein ønsker å vere, kor utanlandsk – kor mykje ein vil passe inn, kor annleis ein vil bli», skriver Van de Walle og gir oss innblikk i opplevelsene fra stedene han har bodd som har formet ham.

Klisjéer av typen «kva er ein heim?» henger naturligvis på slep med en sånn tematikk, uten at bruken blir overdrevet.

Språkstudentens blikk gjennomsyrrer den introspektive analysen boka presenterer. Med akademisk presisjon plukkes ord og handling fra hverandre. «Eg» og «du». «Sol» og «solo». Gjennom å studere ordenes overfladiske betydning og språklige røtter kommer Robin sakte men sikkert nærmere sitt eget opphav og nærmere aksept og tilfredshet. De filologiske referansene er et enkelt, men virkningsfullt grep som fremhever kontrastene mellom mikro- og makroperspektivet Robin har på hans egen tilværelse.

Hovedpersonen finner selskap i bøker. Han blir etter hvert ekspert på litteratur om kjærlighetssorg og ensomhet. Leseren inviteres med på reisen ved stadige henvisninger til romaner, dikt og sangtekster. Det blir til tider litt oppramsende og «rett ut», men det tydeliggjør Robins søken etter knagger å feste livets uventede vendinger på.

Dette blir både bokas styrke og svakhet. Det er lite som er åpent for tolkning, men det gjør det samtidig enkelt for leseren. Det oppleves heller ikke som et poeng at fortellingen skal fremstå mer kompleks enn den er når den tross alt skal gjenspeile en 26-åringens utilgjorte livsbetraktninger.

Karakteren Robin drømmer om å bli forfatter og skrive «ein skeiv kjærleiksroman med en god del homoerotikk», for det er manko på det i norsk samtidslitteratur. Van de Walle har skrevet seg inn i en annen sjanger med vekstpotensial – bøker skrevet med naiviteten til et søkende menneske under 30, med livet foran seg. I det merkelige veiskillet mellom studietid og voksenverden. Historien er tung, mørk og pandemipreget, men boka oppleves likevel som frisk og i tidens ånd.

*Han, solo* oser av melankoli og nostalgi. Van de Walle skriver treffende om den klassiske identitetssøken. En hjerteskjærende, men uunngåelig del av tjuetårene. Boka vil treffe et sår punkt hos alle som har opplevd perioder med usikkerhet, ensomhet og identitetsforvirring. Enhver pandemistudent vil nok også kunne kjenne seg igjen, og ha godt av å lese denne romanen.

Aurora Djupvik Archer  
anmeldelser@universitas.no

## Kulturkalender uke 46

## BLÅTT LERRET

## 23/11 Blått lerret på Vega Scene

Lurer du på hva du kan vente deg framover? Bare å ta en tur på Blått lerret, Filmbransjens årlige arrangement for nye premierer.

Hvor: Vega Scene  
Når: Onsdag 23. november, kl 19  
Pris: 120 kroner



## 24/11 SLAM! På Uhørt

NM i slampoesi står på trappene, og kvalifiseringsrunden må avholdes. Om du er en ekte slampoet kan du altså få lov til å delta på norgesmesterskapet, og kanskje kvalifisere deg til verdensmesterskapet. NB! Påmelding kreves.

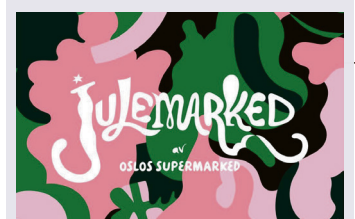
Hvor: Uhørt  
Når: Torsdag 24. november, 20-23



## 26/11 Julemarked i Botanisk hage

Jada, et julemarked til. Men med musikkinnslag! Vålerengen pikekor synger når det åpner. I tillegg kan du finne håndverksprodukter, hjemmelagde delikatesser og gaveartikler.

Hvor: Botanisk hage  
Når: Lørdag 26. november, 11-16



## 26/11 Julemarked på Salt

Beskriver seg selv som «et annerledes, edgy og koselig julemarked». Hvordan man er både edgy og koselig samtidig lurer jeg på, men hvis du vil være tidlig ute med julegavene – look no further. Fortsetter de tre helgene framover.

Hvor: Salt Art & Music  
Når: 26.-27. november (og framover), 12-18

## Studenter hater regjeringen?

Arbeiderpartiet får knapt 15 prosent i Universitas sin måling. Et utrolig lite tall, og et tall som Arbeiderpartiets René Løinér seg mye om.

– Det er klart studentene er en viktig gruppe for Arbeiderpartiet. Dette er en gruppe vi prioriterte i statsbudsjettet så det er synd at de ikke viser oss samme tillit tilbake.

Løinér viser både til strømstøtta studenter fikk fjor og får i år som ganger der Arbeiderpartiet, i hans ord, har vært «tidlig ute», og redda studentene fra krise.

Løinér forteller videre at partiet er veldig bekymra rundt utviklingen de ser hos studentene, og sier at de jobber med å finne løsninger

som kan få studentene på laget igjen.

– Nei vi ser jo blant annet på mulighetene for å dele ut vafler på ulike campus, og kanskje til og med ha noen stand hvor man kan få gratis pins som man kan feste på jakka.

Ad Notam har ikke klart å komme i kontakt med utdanningsminister Ola Borten Moe for en reaksjon på Senterpartiets oppslutning på 4,4 prosent. I en e-post skriver statssekretær Kjell T. Ring: «Borten Moe er veldig overrasket over at studentene ikke likte han bedre. Vi vil derfor se på muligheter for å heve stemmerettsalder».

Av Johs Grobyn

## Ukas studentvin

**WIENERVALS:** Tung eller lett – dikotomien som gjelder for alle viner, og som ofte avgjør det eldgamle spørsmålet: Gjør denne flasken seg på et vors? «Den er ganske lett,» sier én. «Jeg mener tung,» parerer en annen. Samtalen danser som en wienervals imellom munnfullene

med den californiske Pinot Noir-en: tung-lett-lett, tung-lett-lett. Vinen er i kvantemekanisk superposisjon – bare en slurk selv kan kollapse bølgefunksjonen og bestemme om den er tung eller lett. Uenigheten til tross, synes panelet det er en rimelig ålreit vin. Krydder og balanse er vi enig om. Røde bær og saft kjennes også igjen. Noen mener den kunne vært en typisk husets vin, og vi er enige om at den også kunne gjort seg på hytten fra kartong. Ja, vi synes det er en god allrounder – en omnipresent vin. Og om det ikke er en vors-vin, så mener vi det i hvert fall en sikker matvin; en vin som går godt til kjøtt. Amerikanerne konkurrerer godt med lignende old world-viner i denne flasken. «Den kan fint drikkes på piknik ved Eiffeltårnet,» sier en. «Ja, det i Las Vegas, altså».

Vinurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

### Redtree Pinot Noir 2020

Pris: 149 kroner

Land: USA

Alkohol: 13,5 prosent



Tord Magnus Håland  
Dyrkorn, vikarierende  
vinanmelder i Universitas

## Universitas hjelper deg

av Johs Grobyn



ILLUSTRASJON: HANNE JONES SOLFJELD

## Bli kjøkkenmester på 1, 2, 3!

I ukas avis kommer en ernæringsstudent med råd til hva studenter bør kjøpe, og ligge unna på Bunnpris. Var ikke det nok tips til deg? Studerer ikke du på Blindern? Slapp av, Universitas hjelper deg-redaksjonen er på plass, og kommer med noen tips for studenter som spiser mat.

### For småpiserne

Det finnes lite deiligere enn å småspise. En snacks der, eller en snacks her. For hva slår ikke ei litta snickers på trikken? Nei det er lite som stopper en fra å småspise digg mat. Da med unntak av studentøkonomien. For etter tredje småmåltid i dag så bukker fort økonomien under, og vipps så har du ikke råd til noe mer. Her kommer Universitas hjelper deg med et tips som skal redde deg. Luftbolle og ventesuppe har nemlig alle råd til. Luftboller funker like godt på trikken som snickers, og ventesuppe er et ypperlig mellommåltid på lesesalen.

### Miljøforkjemperes drøm

Madeleine Angelsen har denne uka lært Universitas at det billigste er å kjøpe råvarer, å lage maten selv. Det hun derimot ikke for-

talte, men som Universitas hjelper deg kjenner til, er det hemmelige supermåltidet ernæringsfysiologer holder unna oss 'vanlige folk'. For det beste du kan gjøre for klima, kropp, sjel, underliv og tunge er å lage en velsmakende overskuddssuppe. Varm opp din største kjele, fyll den med vann fra springen og tøm din flotte grønne pose oppi. Lenge har mennesker sett på dette som horribelt, men nei, de herligste smaker dukker opp når man kombinerer bananskall, epleskrotter, eggeskall og annet skrap. Om man i tillegg har gårdsdagens kaffegrut og litt oljerester så blir det en fantastisk gastronomisk opplevelse.

### For slankerne

Det kan være vanskelig å gå ned i vekt som student. Samtidig veldig lett, det er bare å bruke hele

studiestøtta på strømregninga, så har man ikke råd til mat. Nå som strømprisene synker igjen, blir dette derimot vanskeligere igjen. Et tips for å både spare penger, og få litt effektiv vektnedgang er å bruke eget kroppsfett som smør. Om du er usikker på hvordan du skal få til dette i praksis, så kontakt din nærmeste lege. De vil mer enn gjerne hjelpe deg for å finne dette ut, tror vi. Ellers har du alltid classywalk-dietten. Så lenge du bruker penger på classywalk, har du ikke råd til mat.

### Ikke god nok økonomi?

Vi hjelper deg ikke med økonomien. Det har vi gjort før. Flekk fram tjuende utgave av Universitas, eller bli rik. Men et tips skal du få gratis: å hoppe over frokosten er alltid billigere enn eggerøre.

# KVISS-CORBIN

- Hvilken amerikanske politiker impliserte nylig at hen skal stille som kandidat ved neste presidentvalg?
- Dickon Mitchell ble i sommer president i et land som i nyere historie kanskje er mer kjent for en overveldende invasjon av Ronald Reagans USA i 1983. Hvilket land er det snakk om?
- Hva heter den nylig avdøde journalisten som var kjent for å være Afrika-korrespondent for NRK og medierådgiver for den sør-sudanske presidenten?
- Gateway er en planlagt romstasjon, men hvor skal den gå?
- Når ble Wannsee-konferansen avholdt? Fem års slingringsmonn.
- Hva er volums SI-enhet?
- Hva slags type dyr går under det vitenskapelige navnet marsupialia?
- Hvilke trikkelinjer går forbi Nationaltheatret?

- Hvor mange t-banestopp har ås i navnet?
- Hva tar det retoriske bevismiddelet etos utgangspunkt i?
- Ranger disse Disney-filmene etter utgivelsesdato: 101 dalmatinere, Aristokattene, Bambi, Den lille havfruen og Peter Pan.
- Hvilken ny film toppet inntektslisten i USA denne helgen?
- Glass Onion kommer på Netflix i løpet av vinteren, men hvilken film er den oppfølger til?
- Mack the Knife ble en standardsang etter at Louis Armstrong ga ut sin versjon i 1955, men den er egentlig fra et tysk stykke der Kurt Weill stod for musikken. Hvilken kjent, tysk dramatiser stod derimot for teksten?
- Louis Armstrong er mest kjent for å ha spilt trompet, men han trakterte også et annet nært beslektet instrument som gjerne beskrives som en videreutvikling av trompeten. Hvilket instrument er det snakk om?

- Snart kommer tredje sesong av Tom Clancy's Jack Ryan med John Krasinski, kjent fra The Office, i hovedrollen. Nevn to av de fire andre som har portrettert karakteren.
- Hvilket år er det snakk om? Boutros Boutros-Ghali blir FNs generalsekretær, Bosnia-Herzegovina erklærer uavhengighet, det første 3D-spillet, Wolfenstein 3D, kommer ut, Michael Jackson avholder sin første Norgeskonsert på Valle Hovin, første utgave av Finansavisen gis ut, Demi Lovato blir født og Isaac Asimov dør.
- Skuespiller Adam Sandler ble her om dagen avbildet i en norsk idrettsdrakt. Hvilken klubbss drakt var det snakk om?
- Brautometeret har nådd maksgrensen og skalaen har eksplodert. Hvor mange Premier League-mål har spissen scoret før VM-pausen?
- Hvilke fire lag ligger foreløpig på topp fire i engelsk Premier League?



av Gabriel Corbin-Arntzen,  
kvissmester i Universitas

## SVAR/DOM

- Donald Trump, 2. Grenada, 3. Tomm Kristiansen, 4. I bane rundt månen, Manchester City, Newcastle og Tottenham.
- Exphil på Bali: Du kombinerer chillie studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.
- Honours: WOW! Du er sååå flink!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Donald Trump, 2. Grenada, 3. Tomm Kristiansen, 4. I bane rundt månen, Manchester City, Newcastle og Tottenham.  
5. 1942, 6. Kubikkmeter, 7. Fungdyr, 8. II og I3, 9. (E)llingsrudsen, 10. Talerens karakter og troverdighet, 11. Bambi (1942), 12. Black Adam, 13. Knives Out, 14. Bertolt Brecht, 15. Kornett, 16. Alec Baldwin, Harrison Ford, Ben Affleck og Chris Pine, 17. 1992, 18. Frisk Askær, 19. 18 mål, 20. Arsenal.

## Rebus

av Bringeborg



Send løsning: universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Panikk i Seoul» Det klarte alt for mange! Vi spør oss om det er for lett? (og fjerner hint denne gangen) Uansett per mandag: Kemin, William, Erlend, Sivert, Albie, Zhiil', TheOdor, Jackie, Einar N, Hedda, Amalie, Johanne, Simen Aasen, Stian, Christiane, Ola, Jøgge, Iris og Lukas